

Καλαρρυτιώτικα Νέα

12
ΣΕΛΙΔΕΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "Η ΠΙΝΔΟΣ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ

NOEM. — ΔΕΚΕΜ. 1987 • ΑΡΙΘΜ. ΦΥΛΛΟΥ 13 • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 • Δ/ΣΗ: ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 Τ.Κ. 453 33 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Οι Καλαρρυτές ήταν μια μικρή ορεινή πολιτεία με χιλιάδες νοικοκυραίους κατοίκους πριν από τον Τουρκικό χαλασμό στην επανάσταση του 1821, χτισμένη στις πλαγιές της Πίνδου μας. Ακούστηκε τ' όνομα τ' αρχοντοχωριού στον κόσμο, πέρα απ' τα σύνορα της χώρας, για το εμπόριό της και το κύρος των ανθρώπων της. Είχε και ανθρώπους ονομαστούς στην Τέχνη: Βούλγαρη, Τσιμούρη κ.ά., ακόμα και ανθρώπους των γραμμάτων. Έτσι τ' όνομα Καλαρρυτές στο Ρωμαιοκρατικό και πέρα απ' αυτό κρατήθηκε ψηλά, ακατάλυτο.

Συχνά οι ιστορικές ανάγκες του Τουρκικού ζυγού ανάγκαζαν τους κατοίκους της να πάρουν τα μάτια τους για τα ξένα. Πως ν' αφήσεις φαμίλια, σπιτί, βιος, συγγενείς, χωριανούς, καλοπλυμένα από βροχή καλντερίμια, τη χαρά του Θεού και να πας πού; στην άγνωστη, στην σκληρή ξενιτιά. Η ανάγκη βλέπεις. Η ζωή, περισσότερο η αξιοβίωτη ζωή, απαιτεί θυσίες και τις έχει.

Οι ξενιτεμένοι δεν έφευγαν για την πάλη της νέας ζωής ξαρματωμένοι. Στον άνεμο που ερχόταν αντίθετος, δεν όρθωναν μόνο το τολμηρό κορμί τους, αλλά κεφάλωναν την αρμάτα που τους είχε χαρίσει για το ταξίδι το χωριό τους. Αυτή αποτελούσαν:

Οι αετοί της Πίνδου

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Λυκειάρχης

α) Η Τάξη, η νοικοκυροσύνη.

β) Η ομορφιά.

γ) Η δημιουργία.

δ) Η πολιτισμένη ζωή.

α) Η τάξη, η νοικοκυροσύνη, που ξεκινούσε απ' την οικογένεια και έφτανε στην κοινοτική ζωή, είναι μεγάλη ιστορία και θα τη βρούμε στα βιώματα της αρχοντικής στα ήθη ζωής. Η ποιότητα ζωής βρίσκεται συνήθως πίσω απ' τα φαινόμενα, στην πράξη.

β) Η λαγάρη ατμόσφαιρα των βουνοκορφών της Πίνδου γέννησε στο «είναι» του Καλαρρυτιώτη την ειδή της ομορφιάς στα σύνολα και στις μοναδικές λεπτομέρειες. Δασκαλεύτηκε το γαλανό μάτι απ' τα λουλούδια, την αισθητική του ρυακιού, όπου καθρεφτιζόταν ο Πάνος και το περήφανο πέταγμα του αετού στα ύψη ανάμεσα γης και ουρανού. Καλλιεργήθηκε τ' αυτί του στον ήχο της βροχής, στο λάλημα της πέρδικας και του τσοπάνακου και την παθιασμένη φλογέρα του τσοπάνη. Το μυαλό του λαγάρισε απ' το ζειδωρό αγέρι της Πίνδου. Έτσι καθάριζε στο νου του η παρουσία των βλαστηριών του με τις ανάγκες

τους, την προκοπή τους. Κάτω απ' τους Βυζαντινούς τρούλους του Α' - Νικόλα, με δέος αντι-

που βοηθούσε την ψυχική ανάταση στο Θεό.

γ) Αυτά τα ηθικά σημάδια της ζωής δεν άφη-

Δικέφαλος αετός. Σχέδιο Καλαρρυτιώτη

κρυζε τις μυριάδες των ηρώων της πίστεώς μας με την εξαύλωμένη υποβλητική μορφή τους,

ναν καιρό για ραχάτια και ρεμπελιό. Σπρωγμένοι οι Καλαρρυτιώτες απ' την ακατανίκητη δύ-

ναμη της ζωής μοχθούσαν στους χώρους της πολύμορφης δημιουργίας με πάθος και αξιάδα. Μοχθούσαν στις παλιές κοίτες της ζωής μέχρι να ορθοποδίσουν και μετά, ανάκανοποίητοι πάντα, άνοιγαν καινούριους δρόμους σε καινούριους ορίζοντες.

δ) Η πολιτισμένη ζωή, η ποιότητα ζωής στην πραγματικότητα δεν είναι λόγια, κουβέντες, ηχηρές απόψεις για εντυπωσιασμό αφελών, αλλά αγώνας του βίου, με γνώμονα τις διαχρονικές αξίες. Όχι άβουλοι, ανήμποροι και ελεεινοί, αλλά με βούληση, δυνατόι και αξιοπρεπείς στο χρέος απέναντι του εαυτού μας και των παιδιών μας.

Αυτή την ηθική στολή, χάριζε το κεφαλοχώρι της Πίνδου μας Καλαρρυτές σε κάθε ξενιτεμένο παιδί της. Δεν είναι θεωρητική και αυθαίρετη η αρμάτα, αλλά μια πραγματικότητα ικανή να ξαναδώσει στον αγωνιζόμενο άνθρωπο σφριγηλότητα για να νικήσει στη μάχη της ζωής.

Απ' αυτό το μοναδικό πολιτικό περιβάλλον, τη μοναδική γενέθλια γη, κατάγεται η μεγάλη οικογένεια ΒΟΥΛΓΑΡΗ των Καλαρρυτών της Πίνδου, της Ρώμης και του κόσμου. Πρόκειται για τους υπ' αριθμ. ΕΝΑ, ναι με μαλαματένια κεφαλαία γράμματα το ένα, τους αξίζει, χρυσο-

Συνέχεια στη σελίδα 12

ΕΜΕΙΣ ΚΑΙ Ο ΤΟΠΟΣ ΜΑΣ

Οικογένεια Βούλγαρη

(Ζωντανό παραμύθι)

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Λυκειάρχης

Τα παιδιά έπαιζαν στη σπιτομάνα φρόνιμα μια - δυο ώρες. Ξαφνικά, στη στιγμή, με ασήμαντη αφορμή, άναψαν. Η γιαγιά Νάκα, αρχοντογερόντισσα αφήνει στη φουρίδα που τζακιού την κάλτσα, που έπλεκε και ορθώνεται ανάμεσά τους. Η σεβάσμια σκία της ημέρεψε τις φωνές.

— Όλοι κοντά μου, και συ θανάσάκη, λέει στον μικρότερο.

Σε λίγο όλα τ' αγγόνια: ο Νίκος, ο Γεώργιος, η Ειρήνη ή Ρέα, ο Διομήδης, η Ασπασία, η Ιφιγένεια και ο Θανάσάκης μαζεύτηκαν σε κύκλο ανάμεσά της και είπαν με μια φωνή: Παραμύθι γιαγιά, παραμύθι.

— Αρχή του παραμυθιού,

καλησπέρα της αφεντιά σας. Μια φορά κι έναν καιρό ανάμεσα σε πολιτείες και χωριά που πεινούσαν, ήταν ένα ξακουστό κεφαλοχώρι: Καλαρρυτές π' όνομά του. Είχε έξυπνο και εργατικό κόσμο και πλούτος μεγάλος. Οι νοικοκυραίοι είχαν βιος και χρήματα πολλά, τόσα, που δεν μπορούσαν να τα λογαριάσουν, γι' αυτό τα ζύγιαζαν. Έτσι λογαριάζονταν.

— Τρισευτυχισμένοι άνθρωποι γιαγιά, δέκοσαν τα παιδιά σαν συνεννοημένα.

— Κατά πως λένε οι γερόντοι, που πολλά ξέρουν, πράγματι τρισευτυχισμένοι παιδιά μου, συνέχισε η γιαγιά. Την ευτυχία δεν την αντάμωσαν στα λεφτά, αλλά

στη δούλεψη για να τα αποκτήσουν.

Ανάμεσά τους ήταν ο αρχοντάνθρωπος Γιώργης Βούλγαρης, με μάτι αετού και μυαλό μεγάλο. Έβλεπε μακριά, πολύ πιο μακριά από τον καιρό του. Με την καταστροφή του χωριού απ' τους Τούρκους πήρε των οματιών του. Κατέβηκε στην Παραμυθιά με την ευχή της μάνας, την ευλογία του Α' - Νικόλα και τα ρούχα που είχε απάνω του. Εκεί παντρεύτηκε την όμορφη Ελένη Στρουγγάρη, σωστή νεράιδα, κι έφερε στον κόσμο μεγάλη φαμίλια. Ο κεραυνός της μοίρας ζήλεψε την ευτυχία και ξέσπασε στο βέντρο της οικογένειας. Έκαψε τα κλαριά που κι άφησε θαλερό το πιο γερό κλωνάρι το Σωτήρη.

Ο Σωτήρης Βούλγαρης είχε π' ακονισμένο μυαλό απ' τα βουνά της Πίνδου το εμπορικό δαιμόνιο απ' τους Καλαρρυτές, το μεράκι της μαστοριάς απ' τον Ήφαιστο και τα

φτερά του Ερμή για τα ταξίδια. Γύρισε χώρες και πολιτείες στην Ελλάδα, την Ιλλυρία και την Ιταλία.

Συχνά τα έπαιζε όλα και τα έχανε όλα. Είχε πρηνή ψυχή, βούληση θεριού για μπρος, για προκοπή και τα εμπόδια παραμέριζαν.

Με τον καιρό στέργισε στη Ρώμη στη VIA CONDOTTI. Το χρυσοχείο του, παλάτι του παραμυθιού μ' ασήμια, χρυσάφια, αντίκες, διαμάντια και μπριλάντια για ζωτικές και νεράιδες απ' όλο τον κόσμο. Τζ Αφροδίτες της Μήλου πέρασαν απ' τα μάτια του.

Δούλευε σκληρά, με μεράκι και τέχνη κι έφερνε την ομορφιά κοντά στον κόσμο για να ξεσκεπάσει στην καρδιά τους τη χαρά, την ευτυχία σε σπάνια σχήματα.

Το δρόμο του ακολούθησαν αξία και υπεύθυνα τα δυο του λιοντάρια: Ο Γεώργιος και ο Κωνσταντίνος. Έτσι το μαγαζί, χρόνο με το χρόνο

πλάταινε και ψήλωνε τόσο που δεν το χώραγε η χώρα. Έτσι άπλωσε φτερά για άλλα τρία μαγαζιά: στη Γενεύη, στη Νέα Υόρκη και στο Μόντε Κάρλο.

— Παιδιά είχαν ο Γεώργιος και ο Κωνσταντίνος γιαγιά: ρώτησαν τα παιδιά.

— Βέβαια ένα κοπάδι, έμπναι και όμορφα σαν ο αυγερινός κι η πούλια.

Παιδιά του Κωνσταντίνου ήταν: η Άννα, η Μαρίνα και η Ξένη. Παιδιά του Γεωργίου ήταν ο Γιάννης, ο Παύλος και η Λίρα.

— Πού είναι; συνέχισαν τα παιδιά.

— Σ' όλον τον κόσμο. Ζουν και βασιλεύουν και διαλαλούν με την αξία τους την λεβεντιά του Έλληνα της Πίνδου στην ογκομένη. Δοξάζουν τους Καλαρρυτές και τη Ρωμιοσύνη.

— Πότε θα έρθουν στο χωριό; Συνέχεια στη σελίδα 12

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

Αναμνήσεις της οικογένειας, συλλεγμένες από τη ζωντανή φωνή του πατέρα Σωτήρη από το γιο Κωνσταντίνο ο οποίος τις πήρε γραμμένες με τη μεγαλύτερη πιστότητα και μεγαλύτερη ακρίβεια

Οι ΒΟΥΛΓΑΡΗ, παλαιοσημίνο από Βουλγαρία, προέρχονται από μια οικογένεια χρυσόχων από τα βουνά της Πίνδος και ακριβώς από τους Καλαρρύτες, περιοχή ορεινή κοντά στα παλιά Ελληνικά σύνορα.

Οι χρυσόχοι από τους Καλαρρύτες ήταν ξακουστοί στην Ήπειρο και δουλύναν το σόσημ σε μια τιμή ως επί το πλείστον χαμηλή, σε μορφές διαφόρων αντικειμένων σ' ένα ύψος με γούση Ανατολιτική Βυζαντινή. Τα αντικείμενα ήταν μεγάλης ποικιλίας: Ζώνες, πόρπες, σκουλαρίκια, καρφίτσες, κουμπιά...

Λίγες πληροφορίες έχουμε από τον παππού Κωνσταντίνο πατέρα του Γεωργίου, που έζησε το πρώτο μισό του 19ου αιώνα. Ο Γεώργιος Βούλγαρης υιός του Κωνσταντίνου γεννημένος στους Καλαρρύτες το έτος 1823 ήταν χρυσόχοος και γυρνούσε δουλεύοντας για τους πελάτες του δια μέσου των περσών της Ήπειρου και Αλβανίας.

Γνώρισε και παντρεύτηκε στην Παραμυθιά την Ελένη Στρουγγιάρη γεννημένη το 1833 κόρη του Γεωργίου γόνου εύπορης οικογένειας που καταγόταν από τους Φιλιάτες. Με το γάμο του εγκαθίσταται στην Παραμυθιά, όπου και ανοίγει ένα μικρό μαγαζί. Από αυτό το γάμο γεννήθηκαν 11 παιδιά (3 αρσενικά και 8 θηλυκά) από τα οποία τα 10 πέθαναν και το μεγαλύτερο μέρος σε μικρή ηλικία. Ο μοναδικός επιζήσας ήταν ο Σωτήρης γεννημένος στις 18 Μαρτίου 1857 στην Παραμυθιά. Από τους πολυπληθείς αδελφούς και αδελφές ο Σωτήρης θυμόταν μόνο έναν Κωνσταντίνο και μία Παρασκευή.

Το παιδικά χρόνια του μικρού Σωτήρη πέρασαν στην πόλη που γεννήθηκε, όπου ακόμα και τα μικρά του χρόνια διαμόρφωσαν το ζωντανό του χαρακτήρα γεμάτο πραγματική αγάπη και ευθύμια.

Από τα παιδικά ελαττώματά του με ευχαρίστηση θυμόταν τη λαμαρβία. Η μάνα του Ελένη έχοντας ετοιμάσει μια μέρα χαλβά με την ευκαιρία επίσκεψης κάποιων φίλων, σκέφτηκε να τον κλεδώσει σ' ένα κασόνι. Ο νεαρός όταν επέστρεψε, έκανε βόλτα σαν ένας γάτος, εκμεταλλευόμενος τη στιγμή που απουσία της μάνας του και λόγω της άνησής να δουλύνει με τον πατέρα του, ξεβιδώσε το πίσω υποστηρίγματα του κασόνι και γούττησε το χαλβά, υπερφορτώνοντας το στομάχι. Το απόγευμα ασυνήθιστη ανορεξία παραξένεψε τους ανυποψίαστους γονείς, οι οποίοι άρχισαν να τον ρωτούν σε διάλειμο κουποσβλάκης. Ο νεαρός χωρίς να απαντήσει πήγε στο κρεβάτι, αφήνοντας τους γονείς του στο ανήσυχους από ποτέ άλλοτε. Το επόμενο πρωί η μητέρα ανακάλυψε το μυστικό και ανοίγοντας το κασόνι το βρήκε σχεδόν άδικο. Ο μικρός

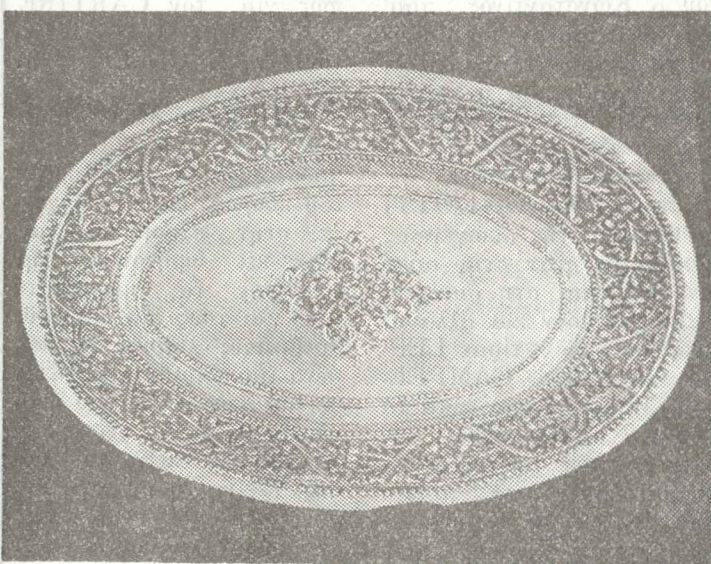
Σωτήρης δεν διηγήθηκε εάν μετά από αυτό υπήρξε τιμωρία, αλλά είναι πολύ πιθανό ότι οι γονείς που συγκρατήθηκαν, που είχαν ανακαλύψει το κλειδί του κακού (γεγονότος). Η λαμαρβία που ήταν πέτοια που πολλές φορές, όταν η μητέρα του πήγαινε να βράσει πα σιρόπι, ο μικρός Σωτήρης με κίνδυνο να κάψει τα δάχτυλα τέντωνε το δείκτη για να μαζέψει εκείνο που χυνόταν από την κατσαρόλα που έβραζε. Από την πρώτη νεανική ηλικία μένον λίγες αναμνήσεις. Από εκείνες, μία, πηγαίνοντας μ' ένα φίλο του στη γιορτή ενός κοντινού χωριού, τους ήρθε η άσχημη ιδέα να επιστρέψουν στο σπίτι παίρνοντας το μονοπάτι δια μέσου του βουνού. Δεν είχαν κάνει το μισό της διαδρομής και αισθάνθηκαν στα αριστερά τους έναν ήχο οξύ και απ' τα δεξιά έναν άλλο ήχο. Αμέσως μετά ξεφύτρωσαν δύο κακοποιοί και με τα όπλα τους πήραν κάθε πράγμα, ακόμα και τα ρούχα. Το απόγευμα, όταν ο πατέρας άκουσε να χτυπά την πόρτα βρέθηκε μπροστά στον Σωτήρη κυριολεκτικά με το κουκάμισο. Ξεπερνώντας τις πρώτες στιγμές της έκπληξης ο καλός πατέρας αρκέστηκε να αγκαλιάσει τον υιό και σωθέντα γιο του.

Κατά το 1873 και με τη συμπλήρωση των χριστιανών, όταν οι Τούρκοι ήθελαν να μετακομίσουν και να επιδιορθώσουν την πόλη της Παραμυθιάς προκάλεσαν ένα επεισόδιο το οποίο την κατέστρεψε. Ακόμα και το μαγαζί του Βούλγαρη καταστράφηκε και ο Γεώργιος Βούλγαρης με το γιο του Σωτήρη εγκατέλειψαν την Παραμυθιά και πήγαν πρώτα στο Δέλβινο και μετά στο Λιασκόβκι. Έτσι ο νεαρός Σωτήρης έμαθε πρακτικά την τέχνη, γυρνώντας με τον πατέρα του και εργαζόμενος για τους Μπλάνδες Αλβανούς εδικά εκείνους που ήταν γύρω από το Αργυρόκαστρο. Δούλευαν γενικά για δέκα ή ένδεκα ημέρες και μερικές φορές για ένα μήνα και κατά το διάστημα του χειμώνα ο νεαρός Σωτήρης θυμόταν τα έντονα κρύα που υπέφερε πάνω στα Αλβανικά βουνά.

Μια άλλη περιπέτεια του συνέβη στο ταξίδι γυρνώντας στο σπίτι από το λιμάνι των Αγίων Σαράντα. Ήταν 19 χρονών και καθώς μετέφερε μαζί του το σόσημ, είχε τη σκέψη να τον συνοδεύει ένας ΖΑΡΤΙΕ (Τούρκος αστυφύλακας). Ένας ένοπλος ληστής πετάχτηκε στο δρόμο κάνοντας νόημα στον αστυφύλακα να απομακρυνθεί, αλλά ο αστυφύλακας, μη φοβούμενος, σκέφτηκε ότι δεν θα έπρεπε να αφήσει να ταπεινωθεί επιτρέποντας να κλέψουν τον προστατευόμενο του και επιδίωξε ο δόνησής ήταν άχρηστες, έκανε ένα βήμα πίσω αρχίζοντας να πυροβολεί. Ο λη-

στής μετά από σπτηρή έκπληξης εξαφανίστηκε και ο νεαρός Σωτήρης φοβήθηκε πολύ. Αυτό συνέβη το 1876 και αυτή η συνεχόμενη αβεβαιότητα έκανε την οικογένεια του Βούλγαρη να μεταναστεύσει, και αυτό έγινε τελικά με την ευκαιρία των γεγονότων του 1877 δηλαδή του Ρωσοτουρκικού πολέμου.

Κατά τη διάρκεια αυτού του πολέμου προέκυψαν μερικοί διαφωνισμοί των χριστιανών εναντίον της Οθωμανικής κυριαρχίας μία εκ των οποίων στο χωριό Λικουόρι, λίγο μακριά από την Παραμυθιά, που οι Τούρκοι το έβαψαν στο αίμα. Αυτοί που υπέστησαν αυτό το μακελίο, ενυμμένοι από την έλλειψη της εργασίας θα πραγματοποιούσαν την επιθυμία να αφήσουν την Παραμυθιά. Σ' αυτή την ευκαιρία ο νεαρός θυμόταν τις αποφασιστικές λέξεις του πατέρα του: κλάμε, πάμε να φύγουμε παιδί μου απ' αυτό το χωριό που δεν μπορούμε πια να ζήσουμε και να αναζητήσουμε μια γη, όπου μπορούμε να

Αργυροχοία Καλαρρυτών

ζήσουμε και να εργαστούμε ειρηνικά». Και έτσι κατά το τέλος του 1877 ο πατέρας και ο υιός, αφού άφησαν την μητέρα Ελένη κοντά στους αδελφούς Στρουγγιάρη στους Φιλιάτες, μπάρκαραν για την Κέρκυρα. Εκεί επέτυχαν σε λίγο χρόνο να προσαρμόσουν.

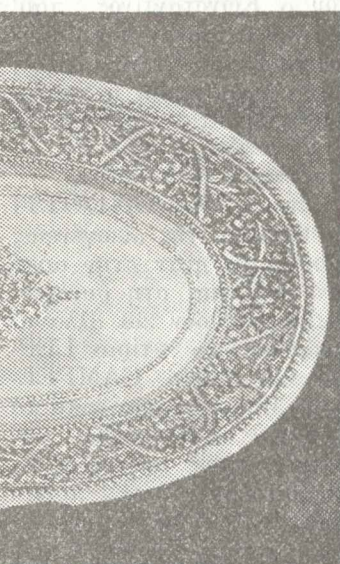
Ένα πρωί του 1878 ο νεαρός Σωτήρης βρισκόμενος στο δρόμο DELLE MURAGLIE και ενώ παρατηρούσε τα καράβια αραγμένα στο λιμάνι, άκουσε να τον φωνάζουν: «Ε πατριώτη, πως και; βρέθηκες σ' αυτά τα μέρη». Ήταν ένας νεαρός Ηπειρώτης με τον οποίο ο Σωτήρης γνωριόταν, ο Νικόλας Βάσιος, αδελφός αυτής που αργότερα έγινε νύφη του.

Οι Ηπειρώτες στην Κέρκυρα ζούσαν διαφορετικά, έχοντας νοοτροπία, χρησιμοποίησης συνήθειες εντελώς διαφορετικές από τους κατοίκους του νησιού. Ήταν αρχηγοί της εκκλησίας της Παναγίας των δασών. Την άνοιξη του 1878 ο πατέρας και ο γιος άνοιξαν ένα μαγαζί στο ισόγειο

ενός σπιτιού στη συνοικία SAN ROCCO, στον πρώτο όροφο του οποίου έκαναν την κατοικία τους. Αυτό το σπίτι, το οποίο υπάρχει ακόμη και σήμερα χαρακτηριζόταν από ένα πηγάδι που βρισκόταν στην άκρη του μαγαζιού.

Εργαζόταν για τον αρχαιοπώλη Αριστέδη VARRUGGA και για κάποιον SALOMA. Μετά από 8 ή 9 μήνες η μητέρα Ελένη ήρθε από τους Φιλιάτες για να τους συναντήσει. Αλλά ο νεαρός Σωτήρης διαπίστωσε γρήγορα, ότι η Κέρκυρα πρόσφερε περιορισμένους ορίζοντες στις φιλοδοξίες του και σκέφτηκε για μια καλύτερη προοπτική.

Του άρεσε η ιδέα να πάει στην Μάλτα αφού συναντούσε στο πέρασμά του από την Κέρκυρα, τον Δημήτριο Κρέμιο, έναν Μακεδόνα που τον είχε γνωρίσει στο Λιασκόβκι και καταγόταν από τη NE-BESKA. Ο Κρέμιος είχε την ευκαιρία να γνωρίσει και να εκπαιδευτεί την ικανότητα του νεαρού Σωτήρη. Του προτείνανε να συμφωνήσει μαζί του

Αργυροχοία Καλαρρυτών

Οι πωλήσεις των επαγγελματιών αντικειμένων και των ασχημένων δούσαν κοινόρο στους δύο φίλους, οι οποίοι διπλασιάζοντας τον ζήλο για την δουλειά τους, βρέθηκαν πολύ γρήγορα να ανοίξουν ένα πρώτο μαγαζί στην οδό SISTINA αρ. 75.

Το μαγαζί είχε επιτυχία με τους ξένους και η δουλειά τους αυξήθηκε αξιοσημείωτα. Μα με τις πρώτες επιτυχίες γεννήθηκαν και οι πρώτες φανερωμένες μεταξύ των φίλων. Ο νεαρός Σωτήρης επιθυμώντας να προχωρήσει γρήγορα σε μια δολωμένη απόφαση να συγκεντρώσει τη δουλειά πάνω σε αντικείμενα από σόσημ αφήνοντας κατά μέρος εκείνο από μέταλλα ενώ ο Κρέμιος ήθελε να μεγαλώσει τη δουλειά στο μέταλλο για να τους κοστίζει λιγότερο. Οι διαφωνίες μεγάλωσαν περισσότερο επειδή στο μαγαζί ήρθαν να δουλέψουν (συνεργασθούν) μερικοί συγγενείς του Κρέμιου, ο Σωτήρης πεπεισμένος στην ιδέα του και βρισκόμενος σε θέση να μάχεται συνέχεια αντίθετες απόψεις, αποφάσισε να χωρίσει από το συνεργάτη του και να δουλέψει για λογαριασμό του. Η προτεινόμενη δι-

αυστοχώς ένα απόγευμα ενώ οι δύο φίλοι βρισκόταν στο δειπνό ο κλέφτης διέρρηξε το μαγαζί. Στη συνέχεια οι δύο τους σκέφτηκαν να α-

ναζητήσουν τη Νάπολη και να νοσήσουν στη Ρώμη, όπου έφθασαν με ένα έντονο κρύο, το πρωί της 18ης Φεβρουαρίου του 1881. Ο Σωτήρης θυμόταν πάντα ότι στην πόλη του είχαν μείνει μόλις 80 δεκάρες. Οι πρώτοι καιροί ήταν δύσκολοι για τον Σωτήρη, ανησυχώντας πάνω απ' όλα ότι η είδηση της κακής περπέλειας στη Νάπολη δεν θα δικαιωνόταν από τους γονείς του. Με πολύ κόπο θα περπατούσε να κάνουν μερικές κατασκευές από μέταλλο και τις πωλούσαν εκθέτοντάς τις στο PINCIO απέναντι από τη Γαλλική Ακαδημία.

Αυτές διήρκεσαν τρεις μέρες, κατά τη διάρκεια των οποίων κέρδισαν περίπου 200 λρέτες. Μα επειδή βρέθηκαν χωρίς αείδα ήταν υποχρεωμένοι να τις εγκαταλείψουν.

Σ' αυτές τις δυσκολίες μερικοί συμπατριώτες τους συμβούλευαν να επαναπαυτούν προσφερόμενοι να γράψουν στον πατέρα. Αλλά ο νεαρός και χαρούμενος Σωτήρης που θα προτιμούσε να πεθάνει καλύτερα παρά να επιστρέψει σ' αυτές τις συνθήκες, απεικονισμένα αρνήθηκε και συνέχισε να δουλεύει και να παλεύει. Τελικά ένας μαγαζάτορας σφυγγαριών κάποιος KINOLINIS, πρόσφερε στους δύο φίλους να εκθέσουν τη δουλειά τους σε μια γωνιά της βιβλιοθήκης του. Το μαγαζί του KINOLINIS βρισκόταν εκεί που τώρα είναι το ξενοδοχείο HASLER STREET στην πλατεία TRINITA DEI MONTI.

Οι πωλήσεις των επαγγελματιών αντικειμένων και των ασχημένων δούσαν κοινόρο στους δύο φίλους, οι οποίοι διπλασιάζοντας τον ζήλο για την δουλειά τους, βρέθηκαν πολύ γρήγορα να ανοίξουν ένα πρώτο μαγαζί στην οδό SISTINA αρ. 75.

Το μαγαζί είχε επιτυχία με τους ξένους και η δουλειά τους αυξήθηκε αξιοσημείωτα. Μα με τις πρώτες επιτυχίες γεννήθηκαν και οι πρώτες φανερωμένες μεταξύ των φίλων. Ο νεαρός Σωτήρης επιθυμώντας να προχωρήσει γρήγορα σε μια δολωμένη απόφαση να συγκεντρώσει τη δουλειά πάνω σε αντικείμενα από σόσημ αφήνοντας κατά μέρος εκείνο από μέταλλα ενώ ο Κρέμιος ήθελε να μεγαλώσει τη δουλειά στο μέταλλο για να τους κοστίζει λιγότερο. Οι διαφωνίες μεγάλωσαν περισσότερο επειδή στο μαγαζί ήρθαν να δουλέψουν (συνεργασθούν) μερικοί συγγενείς του Κρέμιου, ο Σωτήρης πεπεισμένος στην ιδέα του και βρισκόμενος σε θέση να μάχεται συνέχεια αντίθετες απόψεις, αποφάσισε να χωρίσει από το συνεργάτη του και να δουλέψει για λογαριασμό του. Η προτεινόμενη δι-

αυστοχώς ένα απόγευμα ενώ οι δύο φίλοι βρισκόταν στο δειπνό ο κλέφτης διέρρηξε το μαγαζί. Στη συνέχεια οι δύο τους σκέφτηκαν να α-

Επιθυμώντας να ξαναδεί τους γονείς του ο Σωτήρης

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ: "...Αναμνήσεις της οικογένειας..."

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 4η ΣΕΛ. αίρεση του μαγαζιού συνάντησε την αντίθετη γνώμη του Δημήτρη Κρέμιου και των συγγενών του, οι οποίοι αντιπαράθετοντας κάθε είδους δυσκολία, ειδικά στη διαίρεση του μικρού κοινωνικού εμπορεύματος για το οποίο ο Σωτήρης είχε συζητήσει έντονα ακόμη υποτίθεται συκοφαντικές. Σ' αυτές τις δυσκολίες η μέρες ο Σωτήρης είχε δει ένα όνειρο: Κοιτάζοντας σε ένα καθρέπτη και το είδωλό του παρουσιάζονταν τόσο καθαρό και φωτεινό που το παρουσίαζε σαν ένα σύμβολο της αθωότητας του και και έδειχνε εμπιστοσύνη και κοράγιο.

Ο πατέρας Γεώργιος μαθαίνοντας τις δυσκολίες του γιου ήρθε στην Ρώμη μια μέρα για να τον ταρακουνήσει και να τον σταματήσει κάνοντας μια συμφωνία. Αυτό συνέβη προς το τέλος του 1883.

Όταν τελείωσε ο διαχωρισμός, ο Σωτήρης την άνοιξη του 1884 άνοιξε το δικό του πρώτο μαγαζί στην οδό SISTINA αρ. 85, υπό την ιδιοκτησία των PADRI MARONITI. Αλλά τα μέσα του καιλοκαίρου, περίοδος νεκρή για τους ξένους της Ρώμης, ο Σωτήρης σκέφτηκε να αναζητήσει στο εξωτερικό ένα σταθμό με κλιματολογικές συνθήκες καλοκαιριού. Μαζεύοντας το μικρό εμπόρεμά του, έφυγε από την πλευρά του MERANO. Αλλά πλησιάζοντας στο τελειώ του BORMIO, ένας τελωνειακός Ιταλός, βλέποντας τις ελάχιστες πιθανότητες και την απειρία του νέου, ενδιαφέρθηκε και του λέει: «Πηγαίνεις σ' ένα μέρος που δεν το γνωρίζεις, δεν ξέρεις να μιλάς Γερμανικά, θα πρέπει να πληρώσεις πολλά στο τελωνείο, θα έχεις πολλά έξοδα και: δεν ξέρεις καν αν η αγορά είναι για σένα. Άκουσε με και κάνε ένα πράγμα: άφησε το εμπόρεμά σου εδώ στην αποθήκη του τελωνείου και πήγαινε πρώτα για να δεις γιατί πράγμα πρόκειται». Ακολουθώντας την συμβουλή ο νεαρός Σωτήρης μετέβη στο MERANO όπου πράγματι ήταν μια αυταπάτη, και ακριβώς επιστρέφοντας πίσω ευχαρίστησε τον ευεργέτη που, για τον οποίο έχει καλές αναμνήσεις.

Του συνεστήθη να πάει στο ST MORITS στην ENGADINA, όπου παραθερίζει η υψηλή κοινωνία της Ευρώπης.

Πήγε και έμεινε καλές δουλειές. Επίσης γνώρισε τον κύριο MARTIN MAYER χονδρέμπορα κοραλίων, μπίζου και ασχημικών της MAGONZA, ο οποίος ενδιαφέρθηκε πολύ για τα χειροτεχνήματα του Σωτήρη, ώστε του πρότεινε να πελώσει πρώτα τη σαζόν στο ST MORITS και μετά να κρείει στη MAGONZA την απούλητη ποσότητα. Πράγματι ο Σωτήρης πηγαίνοντας εκεί το Σεπτέμβριο του 1884 πούλησε στον κ. MAYER όλο το εμπόρεμα που που έμεινε στην περιοχή σε 48 δεκάρες το γραμμάριο. Ήταν αρκετά και για το κεφάλαιο πληρώθηκε σε χρυσά Ναπολεόνια που ο Σωτήρης έραψε σε μια ζώνη.

Επιθυμώντας να ξαναδεί τους γονείς του ο Σωτήρης

πνευμονίας, που ο άρρωστος κατάφερε να ξεπεράσει μόλις και μετά βίας. Ο αναλαμβάνων από την αρρώστια ήταν σε θάνατο, κακή κατάσταση που ο νεαρός Σωτήρης απεικονιστικά ότι θα θεραπευθεί πληρωφώντας την δυστυχισμένη σύζυγο.

Η άνοιξη πέρασε και ο Σωτήρης κουράστηκε παρακαλώντας της σύζυγος ήθελε να ξεκινήσει για τη σαζόν στο ST MORITZ BAD. Μόλις έφθασε και επισκέφθηκε ένα γιατρό Ελβετό που του υπέδειξε μια θεραπεία με βάση κρύες κομπρέσες και προκάλεσε μια αντίδραση θεραπευτική. Γυρνώντας στη Ρώμη ο γιατρός δυσκολεύτηκε να τον αναγνωρίσει φωνάζοντας «Μ' αυτό είναι ένα θαύμα».

Φυσικά απαγορεύτηκε η βαριά προωθητική εργασία και σκέφτηκε να φέρει άλλους εργαζόμενους από την Ήπειρο, μεταξύ των οποίων ο Βασίλης Τζουμάκας και ο Δημήτριος Σακοβίτσας. Αποφάσισε μετά το 1894 να ανοίξει ένα καινούριο μαγαζί στην κεντρική οδό CONDOTTI αρ. 28.

Στις 5 Απριλίου 1895 άνοιξε ένα υποκατάστημα στο SANREMO στην οδό VITTORIO EMANUELE αρ. 15. Το 1897 στους συνεργάτες του προσέθηκαν οι κοινωνικοί του Νικόλαος και Γεώργιος Βάσι-

μάργκαρε από MARSIGLIA για τον Περαία (αποφύγοντας την Νάπολη που είχε μόλυνθεί από χολέρα). Το ταξίδι διήρκεσε τρεις ημέρες, είχε πολύ καλό καιρό και μια συμπαθητική πορεία από νεαρούς κοινωνικούς εμπορεύματος για το οποίο ο Σωτήρης είχε συζητήσει έντονα ακόμη υποτίθεται συκοφαντικές. Σ' αυτές τις δυσκολίες η μέρες ο Σωτήρης είχε δει ένα όνειρο: Κοιτάζοντας σε ένα καθρέπτη και το είδωλό του παρουσιάζονταν τόσο καθαρό και φωτεινό που το παρουσίαζε σαν ένα σύμβολο της αθωότητας του και και έδειχνε εμπιστοσύνη και κοράγιο.

Ο πατέρας Γεώργιος μαθαίνοντας τις δυσκολίες του γιου ήρθε στην Ρώμη μια μέρα για να τον ταρακουνήσει και να τον σταματήσει κάνοντας μια συμφωνία. Αυτό συνέβη προς το τέλος του 1883.

Όταν τελείωσε ο διαχωρισμός, ο Σωτήρης την άνοιξη του 1884 άνοιξε το δικό του πρώτο μαγαζί στην οδό SISTINA αρ. 85, υπό την ιδιοκτησία των PADRI MARONITI. Αλλά τα μέσα του καιλοκαίρου, περίοδος νεκρή για τους ξένους της Ρώμης, ο Σωτήρης σκέφτηκε να αναζητήσει στο εξωτερικό ένα σταθμό με κλιματολογικές συνθήκες καλοκαιριού. Μαζεύοντας το μικρό εμπόρεμά του, έφυγε από την πλευρά του MERANO. Αλλά πλησιάζοντας στο τελειώ του BORMIO, ένας τελωνειακός Ιταλός, βλέποντας τις ελάχιστες πιθανότητες και την απειρία του νέου, ενδιαφέρθηκε και του λέει: «Πηγαίνεις σ' ένα μέρος που δεν το γνωρίζεις, δεν ξέρεις να μιλάς Γερμανικά, θα πρέπει να πληρώσεις πολλά στο τελωνείο, θα έχεις πολλά έξοδα και: δεν ξέρεις καν αν η αγορά είναι για σένα. Άκουσε με και κάνε ένα πράγμα: άφησε το εμπόρεμά σου εδώ στην αποθήκη του τελωνείου και πήγαινε πρώτα για να δεις γιατί πράγμα πρόκειται». Ακολουθώντας την συμβουλή ο νεαρός Σωτήρης μετέβη στο MERANO όπου πράγματι ήταν μια αυταπάτη, και ακριβώς επιστρέφοντας πίσω ευχαρίστησε τον ευεργέτη που, για τον οποίο έχει καλές αναμνήσεις.

Του συνεστήθη να πάει στο ST MORITS στην ENGADINA, όπου παραθερίζει η υψηλή κοινωνία της Ευρώπης.

Πήγε και έμεινε καλές δουλειές. Επίσης γνώρισε τον κύριο MARTIN MAYER χονδρέμπορα κοραλίων, μπίζου και ασχημικών της MAGONZA, ο οποίος ενδιαφέρθηκε πολύ για τα χειροτεχνήματα του Σωτήρη, ώστε του πρότεινε να πελώσει πρώτα τη σαζόν στο ST MORITZ και μετά να κρείει στη MAGONZA την απούλητη ποσότητα. Πράγματι ο Σωτήρης πηγαίνοντας εκεί το Σεπτέμβριο του 1884 πούλησε στον κ. MAYER όλο το εμπόρεμα που που έμεινε στην περιοχή σε 48 δεκάρες το γραμμάριο. Ήταν αρκετά και για το κεφάλαιο πληρώθηκε σε χρυσά Ναπολεόνια που ο Σωτήρης έραψε σε μια ζώνη.

Επιθυμώντας να ξαναδεί τους γονείς του ο Σωτήρης

πνευμονίας, που ο άρρωστος κατάφερε να ξεπεράσει μόλις και μετά βίας. Ο αναλαμβάνων από την αρρώστια ήταν σε θάνατο, κακή κατάσταση που ο νεαρός Σωτήρης απεικονιστικά ότι θα θεραπευθεί πληρωφώντας την δυστυχισμένη σύζυγο.

Η άνοιξη πέρασε και ο Σωτήρης κουράστηκε παρακαλώντας της σύζυγος ήθελε να ξεκινήσει για τη σαζόν στο ST MORITZ BAD. Μόλις έφθασε και επισκέφθηκε ένα γιατρό Ελβετό που του υπέδειξε μια θεραπεία με βάση κρύες κομπρέσες και προκάλεσε μια αντίδραση θεραπευτική. Γυρνώντας στη Ρώμη ο γιατρός δυσκολεύτηκε να τον αναγνωρίσει φωνάζοντας «Μ' αυτό είναι ένα θαύμα».

Φυσικά απαγορεύτηκε η βαριά προωθητική εργασία και σκέφτηκε να φέρει άλλους εργαζόμενους από την Ήπειρο, μεταξύ των οποίων ο Βασίλης Τζουμάκας και ο Δημήτριος Σακοβίτσας. Αποφάσισε μετά το 1894 να ανοίξει ένα καινούριο μαγαζί στην κεντρική οδό CONDOTTI αρ. 28.

Στις 5 Απριλίου 1895 άνοιξε ένα υποκατάστημα στο SANREMO στην οδό VITTORIO EMANUELE αρ. 15. Το 1897 στους συνεργάτες του προσέθηκαν οι κοινωνικοί του Νικόλαος και Γεώργιος Βάσι-

θύομε το Γιαννάκη Βούλγαρη (μακρινό ξάδελφο του Σωτήρη) ώριμο στην ηλικία και στην εμπειρία. Είχε ένα γιο ονομαζόμενο Μιχάλη που ήταν εγκατεστημένος αργυροχρυσόχοος στην MONTREUX. Το εργαστήρι διαχειριζόμενο από τους απογόνους του υπάρχει ακόμη σε αυτή την πόλη. Ο Κωνσταντίνος τον θυμάται: στο μαγαζί της οδού SISTINA με ένα μερικό αστραχάν στο κεφάλι και καταλάμβανε στο εργαστήρι τη θέση του πρωτομάστορα. Από τους μαθητές ξεχώρισε ο Ιωάννης Γκατζόνιας από Ιωάννινα που ήρθε στο σπίτι του Βούλγαρη το 1891—1892.

Τον χειμώνα του 1893 ο Σωτήρης που καθημερινά συνήθιζε να λιώνει τον άργυρο στις 5 το πρωί στην κρύα και υγρή αποθήκη της οδού SISTINA, άρπαξε ένα γερό κρουαγιέρ. Αυτό εξελίχτηκε σε μια βαριά μορφή βροχο-

και ανοίχτηκαν άλλα δύο υποκαταστήματα. Ένα στο BELLARIO και το άλλο στην Νάπολη στην οδό TOLEDO. Στη βερνική περίοδο το εμπόρεμα και το προσωπικό της Ρώμης και του BELLARIO μεταφέρονταν στο δρόμο MORITZ BAD σε δύο μαγαζιά κάτω από την GALLERIA GUANELLA ένα στον αρ. 5 και το άλλο στον αρ. 9 και 10. Το εμπόρεμα και το προσωπικό από το SANREMO μεταφέρονταν στο υποκατάστημα που είχε ανοίξει στο PONTRESINA κοντά στο ST. MORITZ. Το 1903 το υποκατάστημα του SANREMO στο οποίο είχε συνεργαστεί το 1900 ο Γιάννης Γκατζόνιας αποκτήθηκε από τον τελευταίο.

Το μαγαζί της οδού CONDOTTI 28 ήταν μάλλον στενό και ανεπαρκές για τις κανονικές απαιτήσεις μιας βιοτεχνίας, λόγος για τον οποίο ο Σωτήρης είδε και νοίκιασε δύο

καταστήματα στο PALAZZO LEPRİ στην οδό CONDOTTI αρ. 10 και ενώνοντάς τα έφτιαξε ένα ενιαίο κατάστημα που εγκαταστάθηκε το βράδυ στις 13 Νοεμβρίου 1905. Αυτοί οι χώροι αποτελούσαν τον πρώτο πυρίνα των σμηνών.

Ο γιος του Γεωργίου ήδη από του 1905 είχε μπει από 15 χρονών στη βιοτεχνία και βοηθούσε τον πατέρα του. Ο γιος του Κωνσταντίνου από του 1908 συνέχισε τις σπουδές το πρωί και εργαζόταν στη βιοτεχνία το μεσημέρι, έως ότου στα 1908 αποφάσισε τελικά να αφοσιωθεί στην επιχείρηση. Μέχρι το 1904 η εργασία στην εταιρεία ήταν βασισμένη κυρίως στην αργυροχρυσόχοια. Από το 1905 πατέρας και γιοι άρχισαν να ασχολούνται με λίγη πέτρα αλλά με πολύ πάθος με τα κοσμήματα. Παιρνοντας αυτών τον καινούριο δρόμο επιβόλταν πλέον η καπαρνισή των υποκαταστημάτων και η συγκεντρώση όλων των πηγών και των δυνάμεων στο καινούριο κατάστημα. Το 1908 το υποκατάστημα του SORRENTO πωλήθηκε στον Γεώργιο Βάσιο (αυτό το κατάστημα υπάρχει ακόμη ο SORRENTO διαχειριζόμενο από τη χήρα ROSA Βάσιου και την κόρη τους Ισιμήνη).

Η πρόσδος των καινούριων

καταστήματα από του 1908 συνέχισε τις σπουδές το πρωί και εργαζόταν στη βιοτεχνία το μεσημέρι, έως ότου στα 1908 αποφάσισε τελικά να αφοσιωθεί στην επιχείρηση. Μέχρι το 1904 η εργασία στην εταιρεία ήταν βασισμένη κυρίως στην αργυροχρυσόχοια. Από το 1905 πατέρας και γιοι άρχισαν να ασχολούνται με λίγη πέτρα αλλά με πολύ πάθος με τα κοσμήματα. Παιρνοντας αυτών τον καινούριο δρόμο επιβόλταν πλέον η καπαρνισή των υποκαταστημάτων και η συγκεντρώση όλων των πηγών και των δυνάμεων στο καινούριο κατάστημα. Το 1908 το υποκατάστημα του SORRENTO πωλήθηκε στον Γεώργιο Βάσιο (αυτό το κατάστημα υπάρχει ακόμη ο SORRENTO διαχειριζόμενο από τη χήρα ROSA Βάσιου και την κόρη τους Ισιμήνη).

Η πρόσδος των καινούριων

κασμηματοπωλών άρχισε να γίνεται σημαντική, όταν άρχισε ο πόλεμος του 1914 που βρήκε τους αδελφούς Κωνσταντίνο και Γεώργιο στο ST. MORITZ. Ακολουθούν 3 χρόνια στασιμότητας. Στη συνέχεια μεταξύ 1917 και 1918 υπήρχε μια άνοδος που τους κάνει να κερδίσουν το χαμένο χρόνο. Το 1919 είναι η αρχή μιας γρήγορης ανόδου της εταιρείας Βούλγαρη στο πεδίο των κοσμημάτων και των πολυτιμών λίθων. Ο δρόμος ήταν πια καθορισμένος, δημιουργώντας ένα μεγάλο χρυσόχοο και συλλεγόμενος μια μεγάλη συλλογή από χρυσασφικά και αρχαία (παλιά) ασχημικά και πολυτιμές πέτρες και ημιπολύτιμες παλιές.

Στις 24 Νοεμβρίου του 1933 ο Σωτήρης Βούλγαρης πηγαίνει στη Ρώμη. Το Δεκέμβριο του 1933 οι δύο αδελφοί Βούλγαρη παρά τη μεγάλη οικονομική κρίση αποφασίζουν όχι μόνο να ανακαινίσουν την παλιά τους εγκατάσταση, η οποία είναι περισσότερο ανεπαρκής παρά ξεπερασμένη, αλλά να την μεγαλώσουν προσθέτοντας και τα διπλάνα μαγαζιά που βρίσκονται στο PALAZZO DELLA CONTESSA DI CAMPELLO. Το σχέδιο της καινούριας εγκατάστασης ήταν ιδέα του αρχιτέκτονα FLORENTINO DI FAUSTO. Οι λεπτομέρειες σχεδιάστηκαν από τους αρχιτέκτονες ANTONIO MINA και EUGENIO SCANFERLA. Τα έπιπλα και η τοποθέτηση από καταργασία αρχαίου μαρμαρώ δόθηκε στην εταιρεία MEDICI.

Η δυναμική εργασία της λεπτότητας αποτελεί μόχθο του ANTONIO RATTIARGA. Οι λεπτομέρειες και ακριβείς μεταλλικές εργασίες εκτελέστηκαν από τον UGO GAGIOTINI με τη βοήθεια του LEONARDI ALESSANDRO. Τα κινούμενα εκτελέστηκαν από τον DAVIDE DELLA TORRE. Τα επιχρυσώματα έγιναν (στη φωτ.) από τον ERCOLE CAPPONI, ο τελευταίος Ρωμάνος χειροτέχνης, πολύ ικανός να τα πραγματοποιήσει που κατέστρεψε την υγεία του στην λεπτότητα εργασίας του. Αυτή η ριζοσπαστική και καθαροπαιχτική ρυθμική των διευρυνόμενων εγκαταστάσεων εγκαταστάθηκε στις 9 Απριλίου 1934.

Πάνω από τις εγκαταστάσεις στο τελευταίο πάτωμα που κτίριτο CAMPELLO, είχε εγκατασταθεί το εργαστήριο που διευθυνόταν από τον UBALDO CRESCENZI, που δούλευε για την εταιρεία.

Στις 2 Αυγούστου του 1940 πέθανε ο FRASCATI η Ελένη Βούλγαρη.

Μετά τον πόλεμο του 1939 έως 1945 οι εγκαταστάσεις μεγάλωσαν με δύο καινούρια σαλόνια για τα κοσμήματα και μια μεγάλη στοά για τις πολυτιμές πέτρες και τις σκληρές πέτρες. Ακόμα και τα γραφεία έχουν μεγαλώσει σημαντικά.

Το 1964 ένα κομμάτι του πρώτου ορόφου προστέθηκε στα μαγαζιά που βρίσκονται στο ισόγειο.

Μεταφράση από τα Ιταλικά ΓΡΗΓ. ΛΕΝΤΖΑΡΗΣ Ιατρός

Λεπτομέρεια στην τέχνη του κοσμηματο

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΛΟΙΠΟΝ
ΣΤΗ ΦΥΣΗΧαρισμένο στα «Καλαρρυτιώτικα Νέα»
με την άριστη ποιητική γραφή τους

Αύριο θα χειμωνιάσει, θα σφίξει ο παγετός την α-
(ναπιή)
του σταυρού και την αντοχή της ρίζας παρακα-
(λουσαμε
το Θεό να φωτίζει την υπομονή μας να μη μοιά-
(σουμε
τους Αδωνιακούς κήπους που θιάζονται τα φυτά
(ν' ανθίσουν
και καίγονται στις ψυχρές τη δριμύτητα ευχα-
(ριστούσαμε
το Θεό, γιατί μας έδωσε τα μάτια να βλέπουν
(του φωτός
τον τακτικό τους αγγελοφόρο να μας παρέχει
(της ημέρας την ελπίδα
ευχαριστούσαμε που μας χάρισε την ακοή να δι-
(ακρίνομε τους ήχους
ήχους και την αφή γιατί με τη σωτηρία της όραση
(άγγιζε
των πραγμάτων το κάλλος, κι ακόμα ευχαριστού-
(σάμε το Θεό, γιατί
μας έδωσε τη δύναμη να υποφέρουμε και μέσα α-
(πό τον πόνο
να κερδίζουμε της ηδονής τη δόξα. Αν το ανθρώ-
(πινο σώμα εθεμελιώθη
στην αθλιότητα α, πεδιάδα περικυκλωμένη από
(τα ψηλά θούνα
όπου κάποτε άστραφταν οι ταχυδρομικές σπλές
(των ήππων, α, ποτάμια
που γαληνέυε στις εκβολές τους μαζί με τους
(πελαργούς και τ' άλλα
πουλιά των θαλάσσιων, α, σεις νερά κρεμάμενα αφρι-
(σμένα που σπεύδετε
μετά από τους γκρεμούς σας να ησυχάσετε στις
(θαλάσσιες το ευρύ,
το μητρικό στήθος α της λίμνης πουλιά, καλά
(μου λιμνοπούλια
που παίρνετε τη φωνή σας από την κραυγή των
(λιμνισίων σας
κυμάτων σας λέω πως ο Κυπρίνος φωλιάζει στο
(θαθύ νερό
εκεί που ευδοκίμει η θαλασσινή χλόη για να τον
(τρέφει, ω ερείς
δύση ψηλά, να, σας κάνω φίλους μου και συντρό-
(φους, συντρόφους μου
και φίλους, το ξέρω πως όταν θραδιάζει μαυρί-
(ζεται η μέρα και νυχτώνει
και θγαίνει η ακούδα με κάθε προφύλαξη δια-
(τηρώντας στο αίμα της
τον κληρονομικό φόβο του ανθρώπου.
Α, τι θαυμάσια τα πλατάνια, κοκκινίζουν άναθαν
(το βασίλειά τους
με το επίσημο, το πορφύρο τους χρώμα σωπαί-
(νώντας, (εκεί ήταν
σύννορα και πάντα εμείς τα σύννορα του κόσμου
(φρουρούσαμε).
Α, τα έλατα πόσο ψηλά ανέβαιναν τ' αρχαία έ-
(λατα
Θέλουμε να τα κίναμε σπίτι μας να κατοικούσα-
(με το καλοκαίρι τους
ν' ακούμε το θόγγα των δασών. (Α, πολύ το θέ-
(λαμε να ζούσαμε
καλύτερα στον αργιμίων την πείνα, Θά' μασταν
(ασφαλέστεροι έτσι
και αλεηλάτητοι παρά με τους ανθρώπους).
Μου μιλούν τα δέντρα και τους μιλώ, πολύ καλά
(συνεννοούμαστε
τηγάνα μαζί με το ριζωμένα τους παράπονο
(για ένα άλλο ταξίδι,
για μιαν άλλη μεταμόρφωση Θέλουν να φύγουν
(τα δέντρα και το φανάζουν
μ' όλα τα φύλλα τους και μ' όλα τα κλαδιά τους,
(τηγαίνουμε κι εμείς
μαζί με τα δέντρα κάτω από ένα αναισθητο και
(παχύ Σύμπαν.
Τα ζώα του σταύλου μουκνίζοντας υμνούν και
(ποθούν
το ανοιχτό υπαίθριο και την κοιλάδα όπου το γε-
(μάτο
φεγγαρόφωτο παίζει τα αργυρά τα αρμόνια της
(οισότης του.
Τα υψώματα κάτω στους λόφους γυμνώνονται και
(δεν έχουν
ούτε ένα θάμνο να πιαστεί ο σφοδρός άνεμος να
(φτάσει
στην κορφή του γν' αυτό ανεβαίνοντας σφυρίζει
(γυμνάζοντας το πείσμα του.

Στην ξενιτειά με τους

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

— Αποφάσισε Οδυσσέα να πας στην Πίνδο,
στο χωριό μας Καλαρρύτες; Ρώτησα τον Οδυσσέα
που ζει από τον προπάπο του στην Ιταλία, στη
Ρώμη.

— Ναι, αποφάσισα, ήταν η θετική του απάν-
τηση. Την έλεγε με τόση λαχτάρα και τόση αυτοπε-
ποίθηση, που δεν άφηνε καμιά αμφιβολία και στον
πιο κακόπιστο συνομιλητή.

— Τι είναι για σένα οι Καλαρρύτες, που η φύ-
τρα της οικογένειάς σου έχει φύγει τώρα και διακό-
σια χρόνια περίπου.

— Να σου απαντήσω, είπε συγκινημένος ο Ο-
δυσσέας με τα σπασμένα Ελληνικά του. Πρώτα
«στην υγεία μας» είπε και σήκωσε το ποτηράκι με το
Ελληνικό τσίπουρο και αφού τσουγκρίσαμε πατρο-
παράδοτο στο «Καφέ - Γκρέκο» της Ρώμης, απάν-
τησα:

— Στην υγεία μας και καλή αντάμωση στους
Καλαρρύτες.

— Καλή αντάμωση, απάντησε προσπαθώντας
να κρύψει την συγκίνηση. Τι λέγαμε, α ναι, τι είναι
για μένα οι Καλαρρύτες. Είναι η πατρίδα μου από
εκεί ξεκίνησαν οι προπαπούδες μου, οι άνθρωποι
μου, το αίμα μου. Ξέρεις τι πάει να πει να έχεις τις
ρίζες σου στην ηρωϊκή Πίνδο μας τη γεμάτη Ιστο-
ρία και Θρύλους; Ξέρεις τι πάει να πει να έχεις πατρί-
δα σου το κεφαλοχώρι Καλαρρύτες, πατρίδα επιφα-
νών ανθρώπων, που δόξασαν την Ελλάδα σ' όλο
τον κόσμο; Είμαι ξεχωριστά υπερήφανος για το χω-
ριό μου Καλαρρύτες. Είναι για μένα μια αρχοντική
και βαριά κληρονομιά.

Μίλησε ο Οδυσσέας με τα σπασμένα συμπαθη-
τικά Ελληνικά του, που έμειναν στην καρδιά και
στο νου του από την φροντίδα της μητέρας του
Μαρίας. Δεν κρατήθηκε ο δόλιος και στη συγκίνησή
του δάκρυσε. Διακριτικά με το μαντήλι σκούπισε τα
δάκρυά του. Ήταν μαργαριτάρια πατριωτισμού!

— Ξέρεις κάτι για το χωριό μας Καλαρρύτες;
ρώτησα τον συμπατριώτη μας Οδυσσέα. Αυτός με
προθυμία και ευχαρίστηση απαντούσε.

— Βέβαια. Πρώτα έχω μια εικόνα τους! Είναι
μια φωτογραφία του χωριού μεγάλη. Παλιά βέβαια,
λίγο κίτρινη, αλλ' αρκετή για να μας κρατάει δεμέ-
νους με τ' άγια χώματά της. Είναι παρμένη, όπως
με έλεγε ο πατέρας μου, από την Πουλιάννα, απέ-
ναντι απ' το χωριό. Αυτή την φωτογραφία την έχω
στο γραφείο του σπιτιού μου σε ακριβή κορνίζα,
αλλά τι λέω, όχι, όχι, την έχω και εκεί, αλλά κυρίως
την έχω μέσα μου στην καρδιά μου. Προσπαθώ τις
ώρες της ανάπαυσής μου να σεργιανώ στα γκα-
λντερίμα της, να ανηφορίζω τις ανηφορίες της, να
πίνω καφέ με τους χωριανούς μου και να απολαμβά-
νω γλυκό στην κόυπα με τους συμπατριώτες μου κά-
τω από τον ισκίο της σκαμνιάς.

Έλεγε και δεν χόρταινε να μιλάει με καημό για το
χωριό μας ο Οδυσσέας και τα δάκρυά του ήταν α-
δύνατο να μη βρέξουν το πρόσωπό του, δείγμα
του πόνου και της απέραντης αγάπης του για το κε-
φαλοχώρι μας Καλαρρύτες.

ΤΟ ΚΕΙΜΗΛΙΟ

ΤΩΝ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

— Έχουν κανένα κειμή-
λιο από το χωριό μας Ο-
δυσσέα; τον ρώτησα πάνω
στην κουβέντα.

— Πολλά και τα φυλάω
σαν κόρη ορθόδοξη. Στο
σαλόνι στην πρώτη θέση
έχω μια κασέλα, ένα σκα-
λισμένο Βυζαντινό τεμπού-
κι όπως το έλεγε η μητέρα
μου η αγαπημένη Μαρία,
Θεός σχωρέστην. Εκεί μέ-
σα κρυμμένα, ότι έχουμε
στο ιερό και όσιο, τα κει-
μήλια των Καλαρρυτών.

— Τι έχει μέσα το τε-
μπούκι, θημάσαι; Ο Οδυ-
σσεύς δεν έκανε ιδιαίτερη
προσπάθεια να φέρει στη
μνήμη του τι έχει το τε-
μπούκι, και συνέχισε.

— Ξέχασα, φίλε μου, με
συγχωρείς, πρέπει να αρ-
χίσω από το πιο πολύτιμο
που βρίσκεται έξω από το
σεντούκι και μετά θα πε-
ρουργάω την κασέλα με το
δικέφαλο αστέρι.

— Όπως νομίζεις Ο-
δυσσέα.

— Στο εικονοστάσι, ε-

σεί ήταν η θέση της, είναι
μια εικόνα Βυζαντινή της
Παναγίας μας με το Χει-
στό στην αγκαλιά της. Εί-
ναι πολύ παλιά εικόνα του
1793. Μεγάλης τέχνης έρ-
γο.

— Και μεγάλης αξίας,
συμπλήρωσα.

— Δεν ξέρω, δεν ρώτη-
σα κανένα ειδικό, ούτε θέ-
λω να το ρωτήσω. Για μέ-
να, για την οικογένειά μου
είναι η Θρησκεία μας, η
Πίστη μας, αυτό είναι ό-
λο.

— Ξέχασαμε την κασέ-
λα, θήμωσα στον συνομιλη-
τή μου.

— Καθόλου, τώρα ήρθε
η σειρά της. Μέσα εκεί έ-
χουμε μια φροντιστήρα α-
πενταστή, γνήσια. Μ' αυτή
ο προπάππος μου πολέμη-
σε τους Τούρκους, κάπου
έχει ένα τραύμα από εχθρι-
κό βόλο. Δε λείπει απ' την
Εθνική μας στολή τίποτε
από τα ταφάρια μέχρι το
ρεσάλι του με τη φρόντα.
Ακόμη έχουμε την επίσημη
γυναικεία στολή των Κα-
λαρρυτών της προγιαγιάς
μου είναι αριστουργήμα
ξεχωριστό κόσμημα, που
μαρτυρεί τέχνη και μερά-
ρι.

— Με λίγα λόγια το
σεντούκι του Οδυσσέα, φι-
λοξενεί την Πατρίδα μας
Ελλάδα.

— Ακριβώς, αυτό είναι.
Έχουμε και άλλα οικογε-
νειακά κειμήλια εκεί μέσα,
αλλά τα σπουδαιότερα εί-
ναι αυτά που μιλάμε. Θα
ήθελα να προσθέσω κάτι α-
κόμα. Όταν η μητέρα
μου τα έβαλε στο μπαζού-
κι για να τα ασφαλίσει μο-
σχοβολούσε το σπίτι μας
Ελλάδα. Ο αέρας που τα
χάιδεψε λες κι ερχόταν απ'
τον Όλυμπο, το Αιγαίο,
την Πίνδο. Στις πτυχές
τους ανέμιζαν τα όνειρα
και οι θρήνοι του Έθνους
μας.

ΤΟ ΤΡΙΣΑΓΙΟ
ΤΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ

— Σκέφτηκες ποτέ
Οδυσσέα, τι θα έκανες
την πρώτη μέρα στο
χωριό μας Καλαρρύ-
τες;

— Το πρόγραμμά
μου είναι έτοιμο, έχει
χαραχτεί από χρόνια
μέσα μου.

Τώρα δε μένει, πα-
ρά η πραγματοποίησή
του. Φυσικά οι ιδιαίτε-
ρότητες της στιγμής
μένουν πέρα και έξω
απ' τα προγράμματα,
πρόγραμμα που τις ξεχω-
ρίζει και διατηρούν
την ομορφιά τους, σαν
ζαμπάνι από το ρού-
τζίλι.

— Ποιος λέει το αν-
τιθέτο. Και συνέχισε ο
Οδυσσέας.

— Όπως μου έλεγε
η μητέρα μου πολύ
παλιά στο κεφαλοχώρι
μας Καλαρρύτες το νε-
κροταφείο ήταν στο α-
νατολικό μέρος της

Ξενιτεμένους μας

αυλής της Εκκλησίας
του Αγίου Νικολάου.
Τώρα είναι στην Αγία
Τριάδα στην Τσόρα.

— Ακριβώς, έτσι εί-
ναι Οδυσσέα, βλέπω
γνωρίζεις ορισμένα
πράγματα, που ίσως
αγνοούμε και εμείς οι
ντόπιοι.

— Τώρα να σου πα-
ρίσω οτιδήποτε να θρι-
σκειται καμιά πλάκα
επιτάφια με κεφαλαία
γράμματα, που να
μαρτυρεί το μέρος α-
κριβώς, που το χωριό
της ιδιαίτερης πατρί-
δας μου δέχτηκε τους
προγόνους μου. Εάν
θρεθεί για μένα θα εί-
ναι ευτυχία. Αν όχι,
αυτό είναι σίγουρο, το
χώμα που δέχτηκε
τους προγόνους μου
είναι εκεί και αυτό έ-
χει μεγάλη σημασία
για μένα. Έτσι πρώ-
τα θα γονατίσω ευλα-
δικά και θα σκύψω να
φιλήσω το χώμα μου,
το γενέθλιο χώμα
μου. Μετά θα καλέσω
τον παπά στον Αί-
Νικόλα και θα κάνω
ένα τρισάγιο στη μνή-
μη των προγόνων μου
για την ανάπαυση της
ψυχής τους. Η δέηση
στο Θεό είναι προσω-
πικό μου χρέος απέν-
αντί τους. Φαντάζο-
μαι την ανακούφιση
που θα έχουν οι ψυχές
τους στον άλλο κόσμο
που θρίσκονται και τι
αγαλλίαση η δική μου
απ' την Ορθόδοξη ιε-
ροπραξία μας.

— Απορώ για την ερώτη-
ση. Είναι ο πρώτος χορός που
με έμαθε η μάνα μου εδώ
στην ξενιτιά. Τις γιορτές,
παιδί ακόμα, με έπαιρνε κον-

— Πως φαντάζεσαι την ευ-
τυχέστερη εκδήλωση σου στο
χωριό μας.

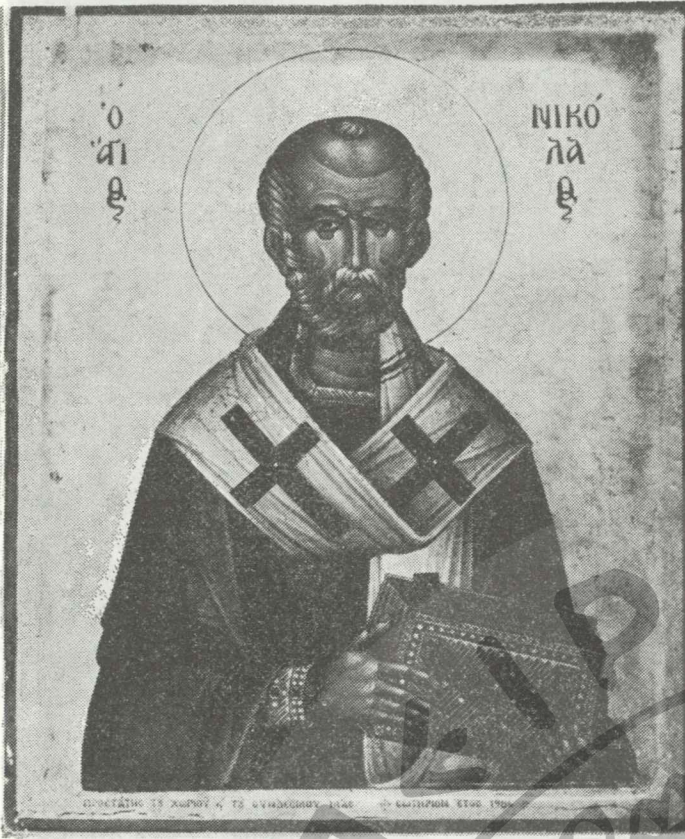
— Κι αυτό το έχω σκεφτεί.
Βλέπω πατριώτη μου, ότι οι
ερωτήσεις σου μου είναι πολ-
λύ γνωστές. Αλλά ας απα-
νήσω. Πολύ ευτυχής θα είμαι
να σύρω πρώτος το χορό στο
μεγάλο πανηγύρι του δεκα-
πενταγυαίστου στο μεσοχώ-
ρι κάτω από τον παχύ ισκίο
του γερολάτσανου, ο οποίος
θα πει με τη γλώσσα του α-
νέμου ότι αυτός μοιάζει του
προπάππου του.

— Χορεύεις Ελληνικούς χο-
ρούς; ρώτησα αυθόρμητα, γι-
ατί πάστα ενδόμυχα, ότι
δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο μά-
λιστα στη δίνη της σύγχρο-
νης εποχής, που όλα είναι
ρευστά και ακαθορίστα.

— Απορώ για την ερώτη-
ση. Είναι ο πρώτος χορός που
με έμαθε η μάνα μου εδώ
στην ξενιτιά. Τις γιορτές,
παιδί ακόμα, με έπαιρνε κον-

τά της μαζί με τ' άλλα αδέρ-
φια μου και μας έλεγε: «Παι-
διά θα χορεύουμε Ελληνικά,
όπως χορεύουν στο χωριό
μας Καλαρρύτες στην Ελλά-
δα». Και αυτή μπροστά, πί-
σω εμείς, χέρι χέρι μαθαίναμε
τα βήματα. Θυμάμαι και το
πρώτο τραγούδι που μάθαμε:
«Μαρία λεν την Παναγιά». Μετά
χορεύαμε κι άλλους χο-
ρούς τώρα ξέρω καλά τους
Βασιικούς Ελληνικούς χορούς.

Ο Οδυσσέας τα έλεγε με
τόση φυσικότητα ειλικρίνεια
και αυτοπεποίθηση που δεν ά-
φηνε ίχνη δυσπιστίας ούτε
στον πιο δύστροπο συζητη-
τή. Στο σημείο αυτό θα πρέ-
πει να γίνει μια σημαντική ε-
πισήμανση. Στα σπίτη του
Οδυσσέα φούντωνε μια πίστη,
μια λαχτάρα, ένα πάθος για
Ελλάδα, για Καλαρρύτες. Και
έλεγε μέσα μου με παράπο-
νο: «Γιατί τόσο αγενικά, τό-
σο ανθρωπάνα, τόσο πραγμα-
τικά συναισθημα να μένουν
αξέδμηστη δίωρα».

Ο προστάτης του χωριού και του Συνδέσμου μας
ΤΟ ΠΑΤΡΙΚΟ ΣΠΙΤΙ

Η συζήτησή μας με τον Οδυσσέα πήρε βάθος
πράγμα που μαρτυρεί το ενδιαφέρον μας, την αγά-
πη μας για το αρχοντοχώρι μας Καλαρρύτες. Μ' αυ-
τή δεν οικοδομείται η πατριωτική σκέψη, αλλά θε-
μελιώνεται και η πράξη του αιώρι, που θέλει φαντα-
σία, αρετή και τόλμη.

— Το πατρικό σπίτι στο χωριό, στέκεται όρ-
θιο Οδυσσέα, συνέχισε τις ερωτήσεις μου στο συμ-
πατριώτη μου, μια και η κουβέντα φέρνει την άλλη.

— Πριν απαντήσω στην ερώτησή, που είμαι σε
θέση να δώσω σωστή απάντηση, άκουσε με. Έχω
φωτογραφία του αρχοντικού στο χωριό μας, Κα-
λαρρύτες δύο χιλιάδες (2.000). Τότε που οι έμποροι
Καλαρρυτίτες όργωναν τις χώρες της Ευρώπης με
πραμάτια και γέμιζαν τα πονηριά τους χρήματα.
Ήταν ένα παραδοσιακό ευρύχωρο σπίτι. Στους πε-
ραστικούς άφηνε εντονή αίσθηση του αρχοντικού
και στα μέλη της οικογενείας μας την άνεση της δια-
μονής. Διέθετε αισθητική μοναδικότητα και οικιστι-
κή πρωτοπορία αν και είχε κτιστεί τότε και τόσα
χρόνια, τι λέω, δεκαετηρίδες, τον περασμένο αιώνα.

— Σήμερα Οδυσσέα έχεις ειδήσεις πως είναι; Δη-
λαδή γνωρίζεις σε ποια κατάσταση βρίσκεται;

— Βεβαίως είναι ένα όμορφο ερείπιο. Και ξέρεις

ΑΣΗΜΟΥΡΓΕ ΚΑΙ ΧΡΥΣΙΚΕ ΤΕΧΝΙΤΗ

Ασημουργέ και χρυσική με τα χρυσά τα χέρια.
Σμιλεύεις μέταλλα ακριβώς με την πνοή της τέ-
(χνης
και πλάθεις τον ανθό του ανθού των αστεριών τ'
(αστέρια.
Μύστης της τέχνης το ναό, θεός και καλλιτέ-
(χνης.

Να γίνει η φλόγα αυγερινός, κόσμημα το μεράκι.
Στεφάνι της Παντάνας, θαυμάσια κορώνα.
Παραμυθιών το μαγικό λαμπρό δαχτυλιδάκι,
να δέσει η ομορφιά στη γη με τη ζωή αρραβώνα.

Θαύματα της υπομονής, περίτεχνα κεντήδια
της χάρις και της έμπνευσης, με της καρδιάς την
(έννοια.

Γιαννιώτικα Ηπειρώτικα λογιής λογιής στολίδια,
τα ξεκουσμένα ασημικά και τα μαλαματένια.

Χαρά σου τέχνη αρχόντισσα παλιά και πάντα
(νέα.

Στους Καλαρρύτες φάνταζες κι ολοχρονίς ανθί-
(ζεις.

Σαν όραμα αναδύσασαι ευγενική κι ωραία.
Γει και χαρά σου χρυσική που τη ζωή στολίζεις.

ΧΡΥΣΑΝΘΗ ΖΙΤΣΙΑ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΛΟΙΠΟΝ ΣΤΗ ΦΥΣΗ

Συνέχεια από την 6η σελίδα
Ω καλό μου φθινόπωρο, άριστε ζωγράφε, με το
(χρωστήρι σου
το μαγικό ζωγράφισες τις δασωμένες σου πλαγι-
(ές και τα δάπεδα
των κοιλάδων, για να παρηγοριόμαστε εδώ, για-
(τί νομίζουμε
πως ταξιδεύαμε και δεν ταξιδεύαμε, ότι ζούσα-
(με νομίζαμε και δε
ζούσαμε εδώ όπου οι πολιτείες των μυρμηγκιών
(ήταν στεφανωμένες
τον Οκτώβριο με τους ελάχιστους γήλοφους της
(τροφής τους
για να στεγνώσει ο πλούσιος ο κόπος τους, επι-
(στροφή λοιπόν στη Φύση.

ΣΑΡΑΝΤΟΣ ΠΑΥΛΕΑΣ

ποιο είναι το συγκινητικό; Άκου: Μου έχουν ταχυ-
δρομήσει απλοί, καλόκαρδοι χωριανοί, σωστοί άν-
θρωποι, γραμμάτα και φωτογραφίες του σπιτιού
μου με συγκινητικές παρακλήσεις για να το ξαναφτι-
άσω. Αυτές οι προτροπές με συγκινούν, δεν απαντώ
γιατί με λείπεις, με κουβέντες δεν αντιμετωπίζεται η
πραγματικότητα.

— Και θα μείνουν τα όμορφα ερείπια, ερείπια
Οδυσσέα; ρώτησα κάπως σκληρά, πράγμα που πλή-
γωσε ψυχικά τον συμπατριώτη χωρίς να το δείξει α-
πό ευγένεια.

— Η απάντηση είναι από τα πράγματα θετική.
Ό,τι και να κάνω θα σου απαντούσα: Το σπίτι θα
το κάνω. Δεν είναι θέμα χρημάτων, χρήματα υπάρ-
χουν, όχι μόνο να αναστήσω στην παλιά του λάμψη
το πατρικό μου, αλλά και να κάνω και ένα μεγάλο
έργο πολιτισμού στη γενέτειρά, αλλά το δεύτερο
θέλει σκέψη και μελέτη, πάντως είναι στην επιθυμία
μου. Πως να το πω διαφορετικά, είναι κάτι σαν α-
νάγκη προσωπική.

— Αυτό θα είναι, Οδυσσέα, τον διέκοψε.

— Είναι θέμα απόφασης και τίποτε άλλο, συνέ-
χισε. Αλλά για να πάρεις την απόφαση, χρειάζεται
άνεση χρόνου, που δεν σου επιτρέπουν οι δουλειές
που δεν τελειώνουν ποτέ.

Πόση ειλικρίνεια, διορατικότητα, πνευματική ά-
νεση, εξοικίωση με την αλήθεια, δεν παρατηρούμε
στις σωστές θέσεις του Οδυσσέα!

Όταν η ανήσυχη σκέψη ακονίζεται στα προβλή-
ματα του καθημερινού μόχθου του Ευρωπαϊκού
χώρου αποκτά την αρχοντιά να βλέπει σωστά, έστω
και από πολύ μακριά, δεν παραγνωρίζει, δεν υποτι-
μά, αλλά βλέπει λαγάρα και κρίνει αντικειμενικά.

Ο ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΗΣ

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ ΤΗΣ ΡΩΜΗΣ

Βούλγαρη. Πείτε το: Boul — γκάρι.

— Πείτε το απλά όχι Boul — γκάρι το γκάρι της Ιδάνας. Αφήστε ένα ελαφρό ψιθύρο να ξεφύγει απ' το στόμα. Είναι ένα όνομα που αρχίζει με μια πτυχή και τελώνει με ένα χαμόγελο.

Ειδυλλιακές υπάρξεις, ριψοκλονισμών μια ματιά, επιχειρούν να αγνίσουν και τελειώνουν με υποταγή. Πες Βούλγαρη και θα μπεις σε μια ερωτοπορία που τελώνει μόνο σε μια υπόθεση αγάπης.

Η οικογένεια Βούλγαρη είναι Ιταλική Διαγεννητική με κεντρικά γραφεία στην οδό Κοντότι αρ. 10 στη Ρώμη που λείπει μοντέρνα κοσμήματα, αντρίκια και ασημικά. Τρία άλλα μαγαζιά βρίσκονται στη Γενεύη, στο Μόντε — Κάρλο και στη Νέα Υόρκη.

Το ειδύλλιο αρχίζει στις πόρτες του μαγαζιού ένα βήμα στο κατώφλι της οικογένειας Βούλγαρη, είναι ένα βήμα στην Ιστορία, την κουλτούρα, την ομορφιά και την τελειότητα.

Για να υψωθεί στην εμπειρία της οικογένειας Βούλγαρη θάπρεπε να φθάσει στο Νο: 10 από την πίσω πλευρά της οδού Κοντότι να σταματήσει στο «Καφέ — Γκρέκο» να πει καφέ εσπρέσο ή καφέ φρέντο και να μεταφέρει την πρόσκληση των Βούλγαρη. Η είσοδος εκφράζει την προσωπικότητα και την ψυχή του οικογενειακού Βούλγαρη.

Η είσοδος μοιάζει ένα γιγαντιαίο διαμάντι ορθογώνιο που δημιουργήθηκε στο Παρίσι όταν ο BRAC — ο Πλάσ — ο έφεραν τον κυβισμό στο φως. Είναι κλασική και μοντέρνα και τονίζει το βάθος και το φως (λαμπρότητα). Το κρεμ χρώμα της έρχεται σε αντίθεση με το χρώμα του μάρμαρου που γκρι προς μαύρο (μούχλια) με νερά ροζ και κόκκινα. Η λοξή κρυστάλλινη πόρτα μοιάζει με τεράστιο πολύτιμο λίθο πλαστικό με πλάστιγγες. Στη σκά υπάρχουν 4 λαμπρά στενωπάρια παράθυρα.

Το μαγαζί κτίστηκε το 1905 από τον Σωτήρη Βούλγαρη και επεκτάθηκε από το γιο του Γιώργιο το 1930 παρά την οικονομική κρίση. Η ομοιότητα ανάμεσα στην είσοδο και σε ένα σετ από θαυμάσια κοσμήματα δεν είναι τυχαία. Το σχέδιο της εισόδου είναι το σχήμα καταπέδη της εταιρείας Βούλγαρη.

Ο Τζερνόνιος Κλέιν και ο Νόρμαν Ρίντερ εκθέτουν στα φερόμενα μαγαζιά της Ευρώπης ότι η δυνατότητα Βούλγαρη είναι ένα κομμάτι με όλη τη σημασία από κάθε πλευρά στην κλασική αγορά της Ρώμης.

Οπωδήποτε κάποιος μαγνητίζεται από την είσοδο όπως μαγνητίζεται από την ψυχή ενός λήπτη του δαμασκίου. Κάποιος χάνεται στον κόσμο της οικογένειας Βούλγαρη όπως η Αλίκη χάθηκε μέσα στον καθρέπτη. Η

πόρτα ανοίγεται από μέσα από ένα εσωτερικό αθέατο θυρωρό. Μπαίνοντας στο προθάλαμο βρίσκεσαι στη χώρα των θαυμάτων. Είναι η καρδιά ενός προσωπικού φάσματος, με ακτινοβολία που αντανακλά γύρω: Γυαλισμένα μάρμαρα, γυαλισμένο ασημί, γυαλισμένες βιτρίνες απαstrά ποντες πολυέλεοι, γυαλισμένοι καθρέπτες στους οποίους οι εικόνες επαναλαμβάνονται, η επίδραση είναι υπνωτική.

Το ειδύλλιο αρχίζει. Η ατμόσφαιρα μέσα είναι γαλήνια (ήρεμη) και εκείνοι που εισέρχονται εξυπηρετούνται: πρόγραμμα. Ένα ζευγάρι με μπλουζ — τζιν εξυπηρετείται το ίδιο όπως μια γυναίκα ντυμένη με υψηλή ραπτική. Ένα απλό γυναικείο ένδυμα φορώντας σανδάλια, ένα απλό μπλουζάκι και ένα ταγάρι μας έδειξε ένα μπλουζατζήδων-πασκ. Έβαλε γύρω από το λαιμό του μια χρυσή αλυσίδα, μας χαιρέτισε κι έφυγε. Ένας πωλητής κουνώντας το κεφάλι, μετά από αυτό είπε: «Αυτές τις μέρες είναι αδύνατο να πεις τι είναι: ο καθένας (δηλ. απ' τα ρούχα) τι είναι ο καθένας».

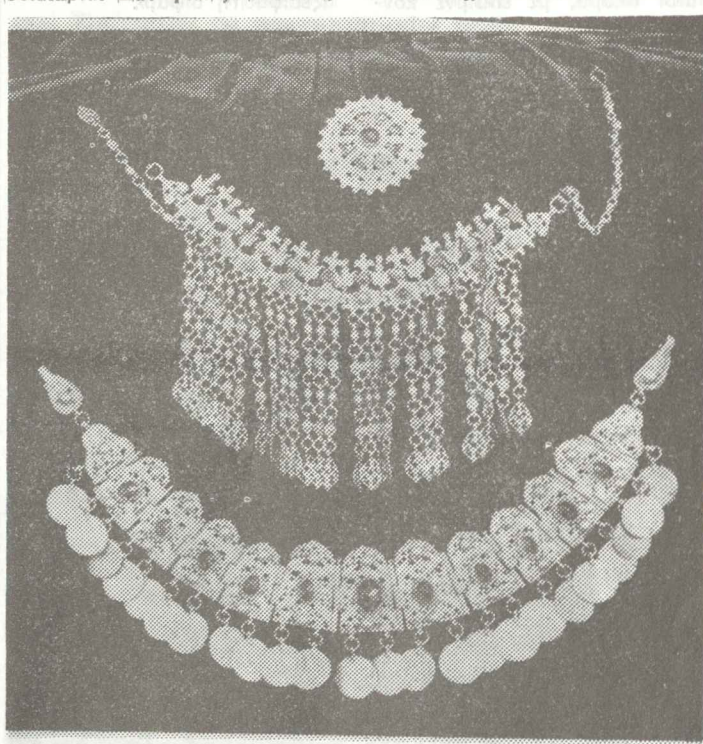
Η ομορφιά που καταστήματός της Ρώμης είναι, οι πούμπε τέλει, όπως και των εμπορευμάτων του. Στα κομμάτια των τοίχων που προθάλαμου που έχουν πράσινο, ροζ, βουάρ (ελεφαντόδοντο) και νεφρίτου που χρώμα, υπάρχουν μπάλ βάζα και σκαλισμένα αγάλματα που είναι φωτισμένα από πίσω. Ένα λαμπρό έγχρωμο αστερί στέλνει στο μαύρο και άσπρο πάτωμα ακτίνες προς όλες τις κατευθύνσεις. Προς τα αριστερά κολώνες από κόκκινο μάρμαρο στηρίζουν μια σφίδα που οδηγεί στο δωμάτιο με τα ασημικά. Σκαλιστοί καθρέπτες, πλαστωμένοι με μαόνι και προθήκες γεμάτες με Ιταλικές, Αγγλικές, Γαλλικές και Ρωσικές σουπέρες μπάλ, μελανοδοχεία, άπειρα αντικείμενα.

Η Άννα Βούλγαρη — Καλίσσιν, η κόρη του Κωνσταντίνου που είναι το μεγαλύτερο παιδί του Σωτήρη, μας δείχνει τους θησαυρούς της. «Ένα δώρο από τον Πάπα στον Αρχιδούκα Μαξίμιλιανό της Αυστρίας, ανεκτίμητο. Ένα άλλο 1810 δώρο του Ναπολέοντα στη Ζοζεφίνα. Αυτό του 1776, αγίζει την κορυφή μιας κανάτας. Το αγγελοούδι στο χερούλι, συναντάει το αγγελοούδι που είναι πάνω στο καπάκι. Όταν ανοίξεις το κάλυμμα τα μικρά αγόρια φιλούν το ένα το άλλο.

Προς τα δεξιά ένα δωμάτιο με ξύλινη επένδυση είναι διακοσμημένο με βιτρίνες που εκθέτουν θαυμάσια κοσμήματα. Μαυροκόκκινα σπέν παραπέταμα καλύπτουν τα παράθυρα. Πολυθρόνες ταπητοσμένες με μωβ βελούδο. Μωβ σέκις από λάμπες εκτείνονται σαν ομπρέλλες από ασημένιες βαρέες βάσεις διακοσμημένες με χρυσό. Απο τις κορυφές των τραπεζιών.

Ένα μακρύ δωμάτιο εκτείνεται προς το πίσω μέρος του μαγαζιού. Στενά μαρμάρινα τραπέζια στηρίζουν ένα ζευγάρι αμφορείς στο χρώμα της σκουριάς 3 πόδια ύψος του 16ου αιώνα. Ένα διπλανό δωμάτιο είναι γεμάτο με θαυμάσιες Ρωσικές εικόνες και μια σειρά από δοχεία από χελώνα και χρυσές μινιατούρες — οι περίφημες βραδυνές πανάκριβες τσάντες των Βούλγαρη που κρατούνται: από μια περιτρεφόμενη μεταξωτή χορδή. «Αρχίζοντας στις 6» ένας ομιλητής λέει ανοιγοκλείνοντας μια μινιατούρα όπως περιπτώσιακά κάποιος ίσως (μπορεί) να ραγίσει ένα αυγό (προσεκτικό). «Το χαρμάνι μου είναι 15 πέρτες είναι (κοστίζουν) περισσότερα». Οι πολύ μικρές ετικέτες με τιμές είναι γεμάτες μηδενικά. Μιλώμε για χιλιάδες δολάρια. Σαν φωνάζετε στους

«Έχουμε μερικά «ανεπίσημα κομμάτια» ένα μέλος του προσωπικού λέει, δείχνοντας παραδοσιακά και μοντέρνα ασημένια κομμάτια. Ένα σετ από ασημένια ποτήρια Κόκα — Κόλα είναι ένα θαυμάσιο δώρο. Τα ποτήρια στοιχίζουν 650

Κοσμήματα Καλαρρυτιωτών αρχιμαστόρων

Βούλγαρη είναι σοφό να έχεις στο μυαλό σας την παλιά παροιμία:

Εάν πρέπει να ρωτήσετε την τιμή δεν είστε σε θέση να το αγοράσετε. «Είναι όλα χρησιμοποιήσιμα» και ο ομιλητής προσθέτει «Έχουμε λίστα αναμνηστικών».

Υπάρχει μια ιστορία για κάποια νεοπλουτίζοντα μοντέρνα από το Τέξας, η οποία ήταν στους Βούλγαρη με φίλους και είδε τις μινιατούρες. «Έπρεπε να αγοράσει μία. Ο πωλητής εξήγησε ότι αυτή που δώδεξε θα στοιχίζε 3.500 δολάρια. Η γυναίκα η οποία ανήκε σε οικογένεια που πουλούσαν Λιανώδες (που είχε φτωχούς προγόνους) θέλησε να κάνει παζάρια λέγοντας: «Ελα τώρα μπορείς να κάνεις καλύτερη τιμή». Ο πωλητής ζήτησε συγγνώμη και έφυγε. Γύρισε ταρμαμένος και είπε: Λυπάμαι κυρία, είμαι κανονικός εδώ και δεν δάβασα την τιμή σου. Αξίζει 7.500 δολάρια. «Κόκκινη τύχη» είπε ένας από τους φίλους της κυρίας.

Αυτή θα είχε ένα αληθινό παζάρι αν κρατούσε το στόμα της κλειστό. Βέβαια την αγόρασε την μινιατούρα. Ένας πωλητής ακολουθεί SSS

Τα έξοχα κλασσικά χειροτεχνημένα κοσμήματα του Βούλγαρη είναι σχεδιασμένα για γυναίκες με προσωπικότητα που δίνουν σημασία

στη λεπτομέρεια

Ο παλιός οίκος της οικογένειας Βούλγαρη έτσι και ο χρυσός το ασημί και οι παλιές μινιατούρες αυξήθηκαν σε αξία. Μια αρστοκράτισσα από τη Ρώμη είχε πρόσφατα πουλήσει μια τσάντα που είχε από χρόνια. Τώρα είναι αξίας 75.000 δολ. και υπάρχουν πολλοί συλλέκτες που θέλουν να την αγοράσουν. Θα ήμουν ευτυχής να έχω κάνει μια τόσο καλή επένδυση αλλά η μεγάλη αξία της τσάντας μου αφάιρσε την ευχαρίστηση να την πουλήσω. Έτσι δεν την πουλήσω (την πουλήσα) φοβόταν την αξία της.

Έχουμε μερικά «ανεπίσημα κομμάτια» ένα μέλος του προσωπικού λέει, δείχνοντας παραδοσιακά και μοντέρνα ασημένια κομμάτια. Ένα σετ από ασημένια ποτήρια Κόκα — Κόλα είναι ένα θαυμάσιο δώρο. Τα ποτήρια στοιχίζουν 650

Το βιβλίο του, που αποτελείται από 5 τόμους, θεωρείται η καλύτερη δουλειά στο Ιταλικό ασημί. Η αδελφή της Άννας, Μαρίνα Βούλγαρη που άφησε τη φίρμα ζε σε ένα θαυμάσιο διαμέρισμα διακοσμημένο από τον δεινό φημής Oal AULENTI και βλέπει προς την αρχαία αγορά. Αυτή διακρίνεται μ' όλη τη Ρώμη: δεινότητες, καλλιτέχνες και την υψηλή μόδα.

Η οικογένεια Βούλγαρη είναι ένας συνεταιρισμός στον οποίο ο 43χρονος Γιάννης έχει μια εξόχουσα θέση, αλλά τυπικοί πηλαιο δεν είναι απαραίτητοι: «Δεν είμαστε μια φίρμα, είμαστε μια μεγάλη οικογένεια, πράγμα που είναι σπάνιο σήμερα» εξηγεί η κ. Καλίσσιν.

Οι τρεις αδελφοί Βούλγαρη είναι ψηλοί, πάνω από 6 πόδια με ξανθά μαλλιά και μπλε μάτια. Είναι διαφορετικοί στο ταπεζομεντό και στην προσωπικότητα, αλλά όλοι τους είναι χωρίς αμφιβολία υμνοί.

Με την πρώτη ματιά ο Γιάννης Βούλγαρης, ο μεγαλύτερος, θυμίζει τον «Άδωνι», λέγεται ότι έχει γνωρίσει όλα τα υμνοί κορίτσια της Ρώμης και εξαιρετικό κόσμο απ' όλο τον κόσμο. Παλαιές φήμες έχουν συνδέσει το όνομά του με ηθοποιούς όπως η Τζίνα Λολομυρίγκκα και η Φέι Ντανναγουέι. Διασκεδάζει, όταν τον ρωτάνε για τον πατέρα του και για τις ταινίες. «Είχα προσφορές» λέει ασημί αλλά οι ταινίες δεν είναι: το στυλ μου». Μια πολύ υμνοί Γαλιλίου που λέγεται Νικόλ έβαλε τελικά τέλος στην ελεύθερη ζωή του και οι δυο τους τώρα έχουν ένα μικρό αγοράκι.

Η Νικόλ και ο Γιάννης Βούλγαρης με τις γνωριμίες και τις γλώσσες τους εύκολα μπήκαν στον κόσμο των ταπεζοφώνων, των πολύ πλαστικών και των υμνοί. Όταν έναν για μια δεξίωση στο PENT BOOL του Μονακό, στο σπορτικ κλαμπ στις 4 Αυγούστου η λίστα των καλεσμένων περιελάμβανε Άγγλους δικηγόρους, αλόν, μια ξοδύλη του Βασιλιά Χουάν Κάρλος της Ισπανίας, ένα Ιταλό εργοστασάρχο, ένα Ελβετό αρχιτέκτονα — Ντεκορατέρ της μόδας και Αργεντινούς. Ο Διευθυντής του οίκου Βούλγαρη στο Μονακό Χουάν Κάρλο Μπέρνσο και η

Συνέχεια στη σελίδα 9

Συνέχεια από την 8η σελ. γυναίκα του Λουκία, μια καλονή από εξόχουσα οικογένεια εκδοτών στην Βενεζουέλα. Σύμφωνα με το NICE — MATIN (Πρωτό της Νίκας) ήταν περισσότερες από 100 Ρολς — Ρόις εκεί παρκαρισμένες εκείνο το βράδυ.

Ο χορός στο Κρουά — Ρουζ ήταν μια αστρική υπόθεση (στοίχισε αστρονομικό ποσό) ο Χάρι Μπελαφόντε τους διασκεδάζει στο γεμάτο λουλουδία κλαμπ. Οι τουαλέτες ήταν πανάκριβες και τα κοσμήματα που φορούσαν ανεξαρτησία στην αξία των 80 — 100 εκατομμ. δολαρίων. Η οικογένεια Βούλγαρη έκανε μια ανεκτίμητη χειρονομία δωρίζοντας το 100ο των εορτασμών εκείνης της ημέρας στον Κρουά Ρουζ των Μονακών.

Οι Βούλγαρη (άνδρες) θαμίζουν Έλληνες Θεούς. Ο παππούς τους Σωτήριος Βούλγαρης έφυγε από το σπίτι του που ήταν στη Βόρεια Ελλάδα και πήγε στην Κέρκυρα κατά τη διάρκεια της σφαγής από τους Τούρκους. Παντρεύτηκε μια Έλληνα αλλά δεν υπήρχε μέλλον στο νησί για ένα φτωχό ασημουργό. Μετακόμισε στη Νεάπολη και μετά στη Ρώμη. Τη νύχτα έφτιαχνε μικρές καρφίτσες και πόρτες και την ημέρα τα πουλούσε στο δρόμο με καρτοτάκι.

Το 1881 έκανε συνεταιρισμό με ένα Έλληνα έμπορο σφουγγαριών κι έτσι μπορούσε να εκθέσει το εμπόρεμά του ανάμεσα στα σφουγγάρια στο μαγαζί της οδού SISTINA, κοντά στη θέση που είναι σήμερα το ξενοδοχείο Χάσλερ. Έτσι ξεκίνησε ο οίκος των Βούλγαρη. Ο γιος του Σωτήρη ο Κωνσταντίνος γεννήθηκε το 1889 και ο Γιώργος το 1890. Το 1905 μετακόμισε με τους γιους του σ' ένα μικρό μαγαζί στην οδό Κοντότι.

Αργότερα είχαν μια έκπληξη όταν ο Κωνσταντίνος ανακάλυψε μια συναρπαστική σύμπτωση: Το όνομα του Βαρθολομαίου Βούλγαρη, ενός χρυσού και ασημουργού από το Κόμο ο οποίος είχε ένα μαγαζί στον ίδιο τόπο το 1500.

Το 1908 ο Γιώργος νεαρός πήγε στο Παρίσι, την παραδοσιακή πρωτεύουσα των κοσμημάτων του κόσμου. Τα Γαλλικά κοσμήματα εκείνης της εποχής ήταν λεπτεπίλεπτα δαντελλωτά και περτέχνα — ως επί το πλείστον σετ με πλατίνα — αλλά όταν το Μπαλέτο Ντιγκάιλεφ κατέκτησε το Παρίσι το 1909 με εντάλματα, λαμπρά χρώματα και καμπύλες, ο Γιώργος γύρισε πίσω εμπνευσμένος απ' αυτά να δημιουργήσει τα δικά του κοσμήματα.

Η Ρώμη ήταν την εποχή ήταν μια μικρή πόλη επαρχιακή σε σύγκριση με άλλες Ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, αλλά ξεχώριζε από Ιστορία, Κουλτούρα ακόμα και από την ποσότητα των τεχνικών των οπών. Το έργο ήταν πολύ υψηλό. Ο 1ος παγκόσμιος πόλεμος δίκαια παντού τη δημιουργική ανάπτυξη, αλλά το 1920 τα μέλη της οικογένειας Βούλγαρη αναδείχθηκαν δημιουργοί εξαιρετικών — ανών κοσμημάτων που απαντάκλουν στο Ελληνικό και Ρωμαϊκό παρελθόν τους το με-

Η οιογένεια Βούλγαρη της Ρώμης

γαλίου της Αιγύπτου, του Βυζαντίου και Ανατολικών πολιτισμών.

Το 1932 έγινε το μεγάλο βήμα προς την επέκταση. «Ο πατέρας μου έκανε ένα οικονομικό ρίσκο ξαναφτιάχνοντας το μαγαζί» λέει ο Γιάννης Βούλγαρης αλλά η επιβλητική πρόσωψη ήταν ο σπουδαίος παράγων στο ότι γίναμε οι σπουδαιότεροι κοσμηματοπώλες στην Ιταλία.

Ένας άλλος σπουδαίος παράγων της επιτυχίας ήταν ο συνεταιρισμός του Γιώργου με τον σπουδαίο κοσμηματοπώλη Ουμπάλτο Κρεσένζι.

Σήμερα σε μια χώρα όπου είναι σπάνιο να διεκδύουν γυναίκες, το μαγαζί των Κρεσένζι διεκδικείται από τις κόρες του Ουμπάλτο, τη Νάνσυ Σπεράτι, τη Μαρίνα Φόγκι και την Ευρίκα Τουρσέτι. Αυτές οι υμνοί αδελφές είναι παντρεμένες και έχουν 8 παιδιά και περμίζουν το 90.

Καλαρρυτιωτική τέχνη με άργυρο και πέτρες

Όταν η Μαρίνα ήταν 13 χρονών πήγε να δουλέψει με τον πατέρα της, να πουληθεί συντροφιά με το θάνατο των αδελφών που. Έμοιαζε να δουλεύει το μέταλλο, αλλά είναι δύσκολο για μια γυναίκα. Ο λυμένος χρυσός πρέπει να γίνει επίπεδος σ' ένα αμύνι έπεται να πεντάμε σε μια μηχανή για να γίνει η μακρά κλωστή που λέγεται λαστρα. Γι' αυτό χρειάζεται μεγάλη δύναμη.

Η Νάνσυ ενώθηκε μ' αυτούς όταν τελείωσε το σχολείο. Πρέπει να μάθει το κάθε τι λέει. «Ο κ. Γιώργος Βούλγαρης μας δίδαξε ε-

πίσης και μάθαμε για τα κοσμήματα είμασταν πολύ νέες, όταν πέθανε ο πατέρας μας, αλλά τον αγαπούσαμε τόσο πολύ που θέλαμε να συνεχίζουμε. Οι άνδρες στο μαγαζί νόμισαν ότι ήταν εξυπνότεροι από μας έτσι εμείς έπρεπε να πάρουμε περισσότερα διπλώματα. Η οικογένεια Βούλγαρη πάντα μας υποστήριζε σαν δική μας οικογένεια. Ο γιος μου ο Νικόλ είναι βαπτισμένος από τον Παύλο Βούλγαρη καθώς ο Νίκος ήταν βαφτισμένος από τον πατέρα μας. Δουλεύουμε γι' αυτούς, αλλά είναι το ίδιο σαν να είμαστε εμείς.

Οι γυναίκες έχουν μεγάλη εξουσία στα μαγαζιά τους 35 άνδρες δουλεύουν γι' αυτούς χαράζοντας, ζωγραφίζοντας ή τελειώνοντας τα κοσμήματα ή τις πολύτιμες πέτρες. Η προσωπική δουλειά χρειάζεται υπομονή και εκπαίδευση απρέπει να μάθει αυτές τις τέχνες

«Εξ αιτίας της φιλίας μου με τον Γιάννη και την πιεματική μου σχέση με τους Βούλγαρη συμφώνησα να σχεδιάσω τα κοσμήματα μαγαζιά λέει ο SARTOGO. Δημιούργησα μια μοντέρνα ερμηνεία του μεσοερακού στυλ — που κάνει μια φανταστική χρήση του οπτικού πεδίου. Καθρέπτες καλύπτουν ολόκληρους τοίχους ή πλασιώνουν άλλους οι οποίοι είναι χωρισμένοι σε λεπτά φύλλα και σχηματίζουν φερόκοκκα επστρωμένο με πολύτιμο ξύλο σφενδαμου (δένδρο).

Χρησιμοποίησα ασυνήθιστα υλικά και προηγμένες τεχνικές για να δημιουργήσουμε την αίσθηση, ότι επιπλέουμε στο διάστημα (χένρο). Ο χώρος είναι παίζει πάντοτε διαφορετικά ρόλο σχετικά με τα κοσμήματα. Τα κοσμήματα εκτίθενται προς θέα. Τίποτε δεν ξεχνάμε. Τα κοσμήματα είναι συγκεκριμένα φυσικά. Μπορεί να τα αγνίσεις και να τα σθανθείς.

«Υπάρχει κάποια λειτουργία στον τρόπο που τα κοσμήματα πουλούνται λέει ο SARTOGO. Το περιβάλλον πρέπει να υποστηρίζει την πράξη. Πρέπει να υπάρχει κάποια ατμόσφαιρα (μια αθανασία). Υπάρχει σχεδόν θρησκευτική κατανόηση. Περιπατώντας στους Βούλγαρη είναι σα να περπατάς σ' ένα δόλο που ποτέ δεν το φαντάζεσαι.

Η παλιά μαγεία του μαγαζιού της Ρώμης ήταν καλή για κείνη την εποχή, αλλά η οικογένεια Βούλγαρη διεκδύσε τα 1970 από νέους πολύ μοντέρνους άνδρες. Χρησιμοποίησε αρρώστια — BRASS — καθρέπτες και χωρίς αμφιβολία δημιουργήσαμε την ίδια υπνωτική επίδραση που είχε η είσοδος στην οδό CONDOTI, αλλά οι άνθρωποι χάνονται σε καθμερικά χωρίς αξιόμας μαγαζιά.

«Ο Γιάννης αγαπά τα καλοσχεδιασμένα πράγματα. Πιάνει με αεροπλάνα χωρίς κινητήρα μηχανή. Αυτά τα αεροπλάνα είναι ένα από τα πιο καλοσχεδιασμένα πράγματα στον κόσμο. Επίσης πιάνει με ελαφρά αεροπλάνα. Σ' ένα αεροπλάνο είχαμε την καλύτερη μας συζήτηση. Τα πιο δημιουργικά μας λεπτά θυμάται ο SARTOGO.

Στο γραφείο του στη Ρώμη ο Γιάννης Βούλγαρης ξεδιπλώνει ένα χαρτί «είμαι μέτοχος και αντιπρόεδρος μιας εταιρείας με ελαφρά αεροσκάφη λέει». Το πένταμο στον άερα έγινε το πάθος μου, αλ-

επεκτείνει το μαγαζί σε εθνική επιχείρηση, η τρίτη γενιά έκανε σχέδια να κάνει την επιχείρηση διεθνή. «Όταν ανοίξαμε το πρώτο μαγαζί μας στη Νέα Υόρκη στο ξενοδοχείο PIERRE το 1971 ο Νικόλ σ' έγινε ο Διευθυντής» μας εξηγεί ο Γιάννης. Οι γιοι είχαν καταλάβει όπως και ο πατέρας τους την σπουδαία θέση της δημιουργίας της σωστής ατμόσφαιρας όσον αφορά την έκθεση και πώληση λαμπρών κοσμημάτων. Στράφηκαν προς τον φίλο τους PIERO SARTOGO, έναν βραβευμένο αρχιτέκτονα και καθηγητή στο Πανεπιστήμιο της Ρώμης, ο οποίος είχε δουλέψει κυρίως πάνω σε μασίφ προτόντα.

«Εξ αιτίας της φιλίας μου με τον Γιάννη και την πιεματική μου σχέση με τους Βούλγαρη συμφώνησα να σχεδιάσω τα κοσμήματα μαγαζιά λέει ο SARTOGO. Δημιούργησα μια μοντέρνα ερμηνεία του μεσοερακού στυλ — που κάνει μια φανταστική χρήση του οπτικού πεδίου. Καθρέπτες καλύπτουν ολόκληρους τοίχους ή πλασιώνουν άλλους οι οποίοι είναι χωρισμένοι σε λεπτά φύλλα και σχηματίζουν φερόκοκκα επστρωμένο με πολύτιμο ξύλο σφενδαμου (δένδρο).

Χρησιμοποίησα ασυνήθιστα υλικά και προηγμένες τεχνικές για να δημιουργήσουμε την αίσθηση, ότι επιπλέουμε στο διάστημα (χένρο). Ο χώρος είναι παίζει πάντοτε διαφορετικά ρόλο σχετικά με τα κοσμήματα. Τα κοσμήματα εκτίθενται προς θέα. Τίποτε δεν ξεχνάμε. Τα κοσμήματα είναι συγκεκριμένα φυσικά. Μπορεί να τα αγνίσεις και να τα σθανθείς.

Καθόμενος στη βεράντα του λίκου ρουμ της οικογένειας Βούλγαρη ο σχεδιαστής κοσμημάτων από τη Νέα Υόρκη ο DONALD CLAFLIN πρέχει στο χέρι του, γύρω από το ρουστικό τραπέζι από βέργα λυγαριάς, ένα μπράσο σελιέ, βλάνες, πράσινο χρυσό ταίριασμένο με άσπρο χρυσό. Δείχνει. Οι καλλιτέχνες βλέπουν τα πράγματα διαφορετικά από τους άλλους ανθρώπους.

Ο Ντόναλντ ήρθε στην οικογένεια Βούλγαρη το 1976 αντιστρέφοντας τη συνηθισμένη παράδοση (ο Ευρωπαίος σχεδιαστής πηγαίνει να δουλέψουν στην Αμερική).

Αλλά η καριέρα του Ντόναλντ ποτέ δεν ακολουθούσε την συνηθισμένη πάση. Μπήκε στα κοσμήματα με συναρπαστικό, μοναδικό τρόπο, αφού εκπαιδεύτηκε στη σχολή σχεδίου του Πάρου, δούλεψε στα (TEXT — TAILS) κεραμικά. «Τη μουσική θυμάται (αυτή τη δουλειά) ήταν σαν να σου κόβουν το λαιμό (κουραστικό και βαρετό) έπειτα κατά τύχη συνάντησα μια γυναίκα με μια ασυνήθιστη μέθοδο πρόληψης της φαλάκρας. Την αγόραζε την μέθοδο Πόπιν. Αυτή η μέθοδος του προβλήματος των μαλλιών υποτίθεται ότι έδινε ώθηση στην ανάπτυξη της τρίχας. Ένας από τους πελάτες μας ήταν ο κοσμηματοπώλης Ντέβιν Γουέμπ. Τον συνάντησα και πήγα να δουλέψω μαζί του και κάπως έτσι έγινε σχεδιαστής κοσμημάτων. Δεν είναι σαφές αν η μέθοδος Πόπιν ήταν υπεύθυνη για την τεχνική και δουλειά του κ. Κλάφιν.

Μετά από πολλά χρόνια με τον Γουέμπ, ο Κλάφιν έκανε εμπορικό οίκο (δίδου) και είχε την απήγηση να τις δώσει το όνομά του. Απ' όπου μπήκε στους Βούλγαρη αυτός ο προσόνος και σφαιρικός άνδρας έχει αποκαλυφθεί στη δουλειά του (αναδείχθηκε). Ζει 6 μήνες στη Νέα Υόρκη, όπου διδάσκει στο Ινστιτούτο μοντέρνας τεχνολογίας και 6 μήνες στη Ρώμη. Με την τεράστια κα: καλή διάθεση τους

Συνέχεια στη 10η σελίδα

η ανάπτυξη των Βούλγαρη δεν μου αφήνει πολύ περιθώριο για άλλα ενδιαφέροντα. Ένα αεροπλάνο χωρίς κινητήρα μηχανή είναι το καλύτερο μέσον για να πετάξεις (ταξιδεύεις) στον κόσμο. Είναι φανταστικό! Αλλά πρέπει να έχεις κάποια ημερία στο μυαλό για να πετάξεις. Το υμνοί πρόσωπο ξαφνικά κοκκινίζει, η φωνή του χαμηλώνει και δεν έχω ημερία πια». Στις 13 Μαρτίου 1975 απήγαγε το Γιάννη Βούλγαρη. Τον κράτησαν ένα μήνα. Στις 14 Απριλίου τον ελευθέρωσαν αφού πήραν περισσότερα από 2 εκατομμύρια δολάρια — Ελευθερία — Σαφνικά δείχνει μια φωτογραφία κορινθιασμένη με ασημί. «Αυτή είναι η υμνοί μου Νικόλ και ο γιος μου. Είναι σε διακοπές. Μου λείπουν φοβερά. Μόλις κάθε λεπτό που δεν είμαι εκεί να βλέπω το μαρμό με μεγαλώνει. Πήγαμε στη Νέα Υόρκη πριν γεννηθεί το μαρμό. «Επείτα με περιφάνεια λέει. «Ο γιος μου είναι: Αμερικάνος».

Καθόμενος στη βεράντα του λίκου ρουμ της οικογένειας Βούλγαρη ο σχεδιαστής κοσμημάτων από τη Νέα Υόρκη ο DONALD CLAFLIN πρέχει στο χέρι του, γύρω από το ρουστικό τραπέζι από βέργα λυγαριάς, ένα μπράσο σελιέ, βλάνες, πράσινο χρυσό ταίριασμένο με άσπρο χρυσό. Δείχνει. Οι καλλιτέχνες βλέπουν τα πράγματα διαφορετικά από τους άλλους ανθρώπους.

Ο Ντόναλντ ήρθε στην οικογένεια Βούλγαρη το 1976 αντιστρέφοντας τη συνηθισμένη παράδοση (ο Ευρωπαίος σχεδιαστής πηγαίνει να δουλέψουν στην Αμερική).

Αλλά η καριέρα του Ντόναλντ ποτέ δεν ακολουθούσε την συνηθισμένη πάση. Μπήκε στα κοσμήματα με συναρπαστικό, μοναδικό τρόπο, αφού εκπαιδεύτηκε στη σχολή σχεδίου του Πάρου, δούλεψε στα (TEXT — TAILS) κεραμικά. «Τη μουσική θυμάται (αυτή τη δουλειά) ήταν σαν να σου κόβουν το λαιμό (κουραστικό και βαρετό) έπειτα κατά τύχη συνάντησα μια γυναίκα με μια ασυνήθιστη μέθοδο πρόληψης της φαλάκρας. Την αγόραζε την μέθοδο Πόπιν. Αυτή η μέθοδος του προβλήματος των μαλλιών υποτίθεται ότι έδινε ώθηση στην ανάπτυξη της τρίχας. Ένας από τους πελάτες μας ήταν ο κοσμηματοπώλης Ντέβιν Γουέμπ. Τον συνάντησα και πήγα να δουλέψω μαζί του και κάπως έτσι έγινε σχεδιαστής κοσμημάτων. Δεν είναι σαφές αν η μέθοδος Πόπιν ήταν υπεύθυνη για την τεχνική και δουλειά του κ. Κλάφιν.

Μετά από πολλά χρόνια με τον Γουέμπ, ο Κλάφιν έκανε εμπορικό οίκο (δίδου) και είχε την απήγηση να τις δώσει το όνομά του. Απ' όπου μπήκε στους Βούλγαρη αυτός ο προσόνος και σφαιρικός άνδρας έχει αποκαλυφθεί στη δουλειά του (αναδείχθηκε). Ζει 6 μήνες στη Νέα Υόρκη, όπου διδάσκει στο Ινστιτούτο μοντέρνας τεχνολογίας και 6 μήνες στη Ρώμη. Με την τεράστια κα: καλή διάθεση τους

Συνέχεια στη 10η σελίδα

Συνέχεια από την 9η σελ. για δουλειά, τελειότητα και ομορφιά αυτά τα αδέρφια αγωνίζονται. Ο κ. Κάλφιν λέει: Έχουμε μεγάλη πίστη στις ΗΠΑ και ο Γιάννης Βούλγαρης, Η Νέα Υόρκη και η Ρώμη είναι οι δυο συναρπαστικές μεγαλουπόλεις στον κόσμο. Η Νέα Υόρκη είναι η πόλη του 20ου αιώνα, η Ρώμη συνοψίζει την ιστορία του δυτικού κόσμου — κλασικού, μεσαιωνικού, αναγέννησης, μπαρόκ του 19ου και 20ου αιώνα. Το κομμάτι μας επηρεάστηκε καν από αυτή την γιγαντιαία παράδοση. Ο Ντόναλντ έχει μια απίστευτη ικανότητα να συλλαμβάνει αυτή την παράδοση — στυλ αν θέλετε — και τη συνδυάζει με μια σύγχρονη μορφή. Οι Αμερικάνοι ζουν περισσότερο περπρωσιακά από τους Ευρωπαίους. Φοράνε κοσμήματα πιο περιπαικμένα. Θέλουμε να σχεδιάσουμε γι' αυτούς, αλλά δεν το κάνουμε γιατί δεν θέλουμε να χάσουμε την παράδοση των Βούλγαρη.

Στη Νέα Υόρκη η γραμματειακή του Νικόλα Βούλγαρη λέει: «Είμαι σίγουρη ότι θα βρείτε το Νικόλα πολύ πληθωρικό». Οι TIMES της Νέας Υόρκης ονόμασαν τον Νικόλα Πληθωρικό. Η «Γούμαν Γουέρντλ» τον περιέγραψε πληθωρικό. Στο μαγαζί που είναι στο ξενοδοχείο «PIER» η βοηθός του Πόολα Μαρασίνο επαναλαμβάνει: «Ο κ. Νικόλας είναι πολύ ενθουσιώδης, πέλιος, εμπνευσμένος, είναι πληθωρικός».

Ο 37χρονος Νικόλας Βούλγαρης είναι γεμάτος ενέργεια, κινείται με ταχύτητα φωτός και δείχνει να βρίσκεται παντού και όπου δεν μπορεί να είναι στέλνει κάποιον άλλο. Άνθρωποι εξαφανίζονται και εμφανίζονται κουβαλώντας κοστούα, δίσκους, θήκες, βιβλία, περιοδικά. Περίερα και μπασκέτ είναι ακορμπιέ και γύρω. Τοποθετούνται γύρω από λαμύρες πάνω από καρπούς, δακτυλίδια στα δάκτυλα εβάζει αυτά τα σκουλαρικούς λέει αυτός, «έκοιτα εκείνα, «ασπροακά», «πολύ ασπροακά». Ένα ανάποδο Χ από διαμάντι δεμένο με χρυσό κελύς κοιμούνται στο αυτί της «ασπροακά» πολύ αισθησιακά».

Κοιτάζει αυτό, φανταστικό, σχεδιασμένο από τον κ. Βαλί μας. Αυτός είναι: μαζί μας από το 1944. Ήρθε όταν ήταν πολύ νέος. Αυτός τα δημιουργήσε όλα. Πού είναι ο κ. Βαλί, κάποιος να τον φέρει. Ο Τζορβάν Βαλί εμφανίζεται.

Ερχονται τώρα τα σχέδιά του. Βαλί και ο Νικόλας τα εκθέτει σε σεβασμό. «Κοίτα κομμάτι, τόσο κομμάτι Συμπόσιον χρωμάτων». Ο λόγος του είναι: τόσο ταχύς όπως και οι κινήσεις του. Αλλάζει τις γλώσσες συνεχώς. Τα Αγγλικά του είναι δαμένα με Αμερικάνικες εκφράσεις. Πρέπει να δεις μια φωτογραφία του μαγαζιού στη Ρώμη πριν την ανανέωση απ' τον πατέρα μου. Ήταν ο πυρήνας.

Εμείς τώρα έχουμε συνολαγές με τον Αμερικανό σχεδιαστή Ντόναλντ Κάλφιν. Ο

Βαλί έρχεται στη Νέα Υόρκη ο Κάλφιν πάει στη Ρώμη. Πολύ συναρπαστικό. Και οι δυο γνωρίζουν την παράδοση και την φιλοσοφία μας. Τα κομμάτια μας θα ζουν για πάντα.

Η πελατεια μας είναι νέοι από 25—45 χρόνων, μερικοί γνωρίζουν από κοσμήματα μερικοί όχι. Έπειτα υπάρχουν και οι άσχετοι με τα κοσμήματα. Έχω εξασκηθεί να μιρίζομαι τους άσχετους. Έρχονται εδώ μέσα κοιτάνε και σκέπτονται. Είναι κουραστικό να τους βλέπεις. Φαντάσου, θέλω να καταλαβαίνω την ιστορία χιλιάδες χρόνια να αισθάνονται τον ενθουσιασμό να βλέπουν την ομορφιά που κοσμήματος. Είναι απίστευτο. Κοίτα αυτό. Είναι ένα είδος δακτυλιδιού, το προμηνίο μας. Έχεις ποτέ ξαναδεί κάτι τόσο κομψό; Το προμηνίο είναι ένα τρουλινικό χρυσό δακτυλίδι με μια ή δυο κεντρικές πέτρες ή ένα ανάγλυφο κοσμήμα. Η πριγκίπισσα Γκρέις του Μονακό έδωσε στην πριγκίπισσα Καρολίνα ένα σετ Τρουμπίνο των Βούλγαρη με ρουμπίνι και ζαφείρ: και ένα ανάλογο (τα ριστό) μπρασέλε για δύο αρραβώνων. Οι αδελφές Κρεσκένζι έδωσαν στον Ντόναλντ Κλάφλιν ένα σετ προμηνίο με ένα ανάγλυφο κοσμήμα. Αυτό είναι ένας θησαυρός. Το Τρουμπίνο είναι πολύ πολύ χαρακτηριστικό κοσμήμα των Βούλγαρη.

Την άνοιξη του 1978 ο Νικόλας σε μια προσπάθεια να μορφώσει περισσότερο τους ανθρώπους του κοσμήματος και να διεγείρει τους αδιόφορους για τα κοσμήματα έκανε ένα πρόγραμμα συναρπαστικό. «Ένα σεμινάριο πάνω στις πολύτιμες πέτρες». Η διάλεξη είχε φοβερή επιτυχία και προγραμματίστηκαν μελλοντικά σεμινάρια.

Ο φωτισμός είναι άπλετος, όταν ο Νικόλας εκθέτει τα νομίσματα — αντίκες και τα κοσμήματα που είναι φτιαγμένα από παλιά νομίσματα. «Κοίτα αυτόν. Τα κοσμήματα έχουν αποθανάτισε κάθε σπουδαίο πρόσωπο της Ιστορίας, τον Καίσαρα, τον Αλφονσο, τον Ερρίκο τον 8ο. «Να τρία κέρματα του Νέρωνα». Είναι: χάλκινο, ασμένιο και χρυσό. Τόσο απλό τόσο σπουδαίο. Πολύ Βούλγαρη... Ένα γιγάντιο οκταγωνικό κόκκινο δερμάτινο κουτί εμφανίζεται. Κοίτα ήταν προορισμένο για τη Βασίλισσα της Αγγλίας. Όλοι οι Βασίλεις της Αγγλίας από τον Ερρίκο τον 8ο μέχρι τον Γεώργιο τον 3ο τον Γουίλιαμ και τη Μαίρη, τη βασίλισσα Άννα. Ο κ. Βαλί το σχεδίασε. Το πορτραίτο αυτά των βασιλιάδων σε νομίσματα πάνω σε χρυσή αλυσίδα. Μια βασιλική συλλογή. Κανείς δε θέλησε να το προσφέρει στη βασίλισσα. Δεν ξέρω ίσως είναι πολύ ακριβό. Ο ίδιος ενθουσιασμός ξεκινάει όταν μιλάει για την συλλογή του από παλιά αυτοκίνητα Μπουϊκς όλο Μπουϊκς, ίσως 30 ή 40. Έχω πάθος γι' αυτά τα αυτοκίνητα. Οι Μπουϊκς δεν είναι τόσο πολυτελείς όπως οι Κάντιλακ, ούτε τόσο υλιστικές ό-

πως οι Τσέβις ή οι Φόρντς. Φανταστικό. Ξερετε το βιβλίο των αντικών αυτοκινήτων — φέρουν περίοδικό σχετικό. Αγαπώ πολύ αυτά τα αυτοκίνητα.

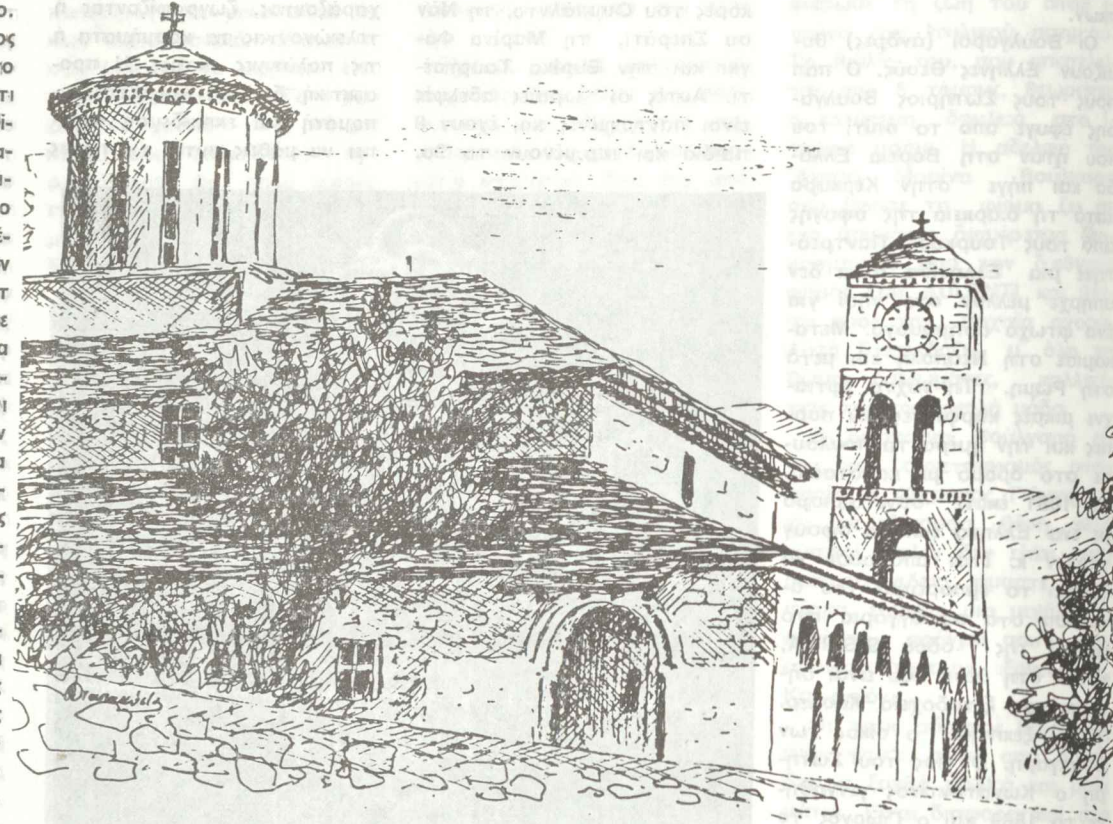
Στις 19 Ιανουαρίου 1977 το βράδυ είχε μια κακοτυχία η οικογένεια Βούλγαρη στη Νέα Υόρκη. Κατ' απαίτηση (παρρηγέλια) του πελάτη Πίτερ Λάζαρο μερικοί από το προσωπικό πήγαν στη ουσία του στο ξενοδοχείο «Πιερ» με μια συλλογή από δακτυλίδια. Όταν επέστρεψε το προσωπικό στο μαγαζί ένα διαμαντεμένο δακτυλίδι των 35.000 δολ. έλειπε. Ο Λάζαρο κατηγορήθηκε και απειλήθηκε να τον πα-

κάς, πολυμαθής είναι και πληθωρικός.

Ο Παύλος Βούλγαρης, ο λιγότερο ορατός από τα αδέρφια, έχει ένα πρόσωπο που δεν συμμετέχει στο φως της δημοσιότητας. Ταξιδεύει πάρα πολύ, περνά τον ελεύθερο χρόνο με τη γυναίκα του και τα 4 παιδιά του στο αγρόκτημα όπου ασχολείται με την ανατροφή ζώων. Ο γλυκομιλητός άνδρας είναι: εξαιρετικά υμνασμένος. Το ίδιο και ο Παύλος Κόσας, ο Ερίκος Νούσπαμ, ο οποίος διευθύνει το μαγαζί στη Γενεύη και ο Χουάν Κάρλος Μπερναύ που διευθύνει το μαγαζί στο Μόντε Κάρλο. Το μαγαζί στο Μόντε Κάρ-

νο. Απέναντι από αυτό το μαγαζί ένας άνδρας ποτίζει δύο γλάστρες με φοινίκες. Τότε υμνώνονται τα γυαλισμένα γράμματα της οικογένειας Βούλγαρη. Μια μηχανή κλειδώνεται και σιγά - σιγά η βαριά πόρτα σηκώνεται σαν κουρτίνα θεάτρου. Θαυμάσια δακτυλίδια και άλλα πράγματα λάμπουν στις βιτρίνες που είναι σαν κουτιά και το μάτι αχμολιτίζεται. Η σκηνή στήθηκε πράξη. Η πόρτα ανοίγει και η δόξα του Μόντε Κάρλο αρχίζει.

Στους τοίχους από καθαρή τριτοκοσμική μπαρόκ μια τετράγωνη θήκη κρατά ένα διαμάντι 29 κορατιών σαν αχλάδι α-

• ΆΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ •

Η ελπίδα και η ανακούφιση στη σκέψη κάθε ξενητεμένου Καραγγιζιού

σε στα δικαστήρια. Οι Λούνα του Λονδίνου ως τόσο κανόνισαν (αποζημιώσεων) και το θέμα έκλεισε. Όχι εντελώς καθαίρεται. Σωστός η οικογένεια Βούλγαρη αναρωτήσαν, ποιος; πότε; Το ερωτηματικό κρέμονταν παντού.

Στις 28 Απριλίου του 1978 σε μια φυλακή του Μίσιγγαν ένα άνδρας που περίμενε να δικαστεί για 10 υποθέσεις απάτης, πέθανε μυστηριωδώς. Κατά τη νεκροψία ένα πλατίνεο δακτυλίδι με δύο διαμάντια βρέθηκε. Η φίρμα ήταν της οικογένειας Βούλγαρη της Ρώμης. Το σώμα αναγνωρίστηκε ότι ήταν του Πίτερ Λάζαρο, ένας πρώην καταδότης. Η ανακάλυψη ξέπληνε τις υποψίες. Όλα ήταν καθαρά και αγνά και επήλθε το χαμόγελο στο προσωπικό και η χαρά στον οικο Βούλγαρη.

Σύμφωνα με τους TIMES της Νέας Υόρκης ο C. R. BULLEN βοηθός του Νικόλα Βούλγαρη είπε: «Μόνο αυτό μπορούμε να σας πω ότι ο κ. Βούλγαρης ο οποίος είναι ενθουσιώδης και πληθωρικός εκ φύσεως αυτή τη στιγμή είναι ακόμη περισσότερο ενθουσιώδης και πληθωρικός».

Ο κ. Νικόλας εκτός του ότι είναι υμνασμένος, διασκεδασ-

λο άνοιξε το 1977, αφού πήραν την απόφαση να ανοίξουν το μαγαζί όχι στο Λονδίνο και το Παρίσι, αλλά εκεί που πάνε τα γιγάντια ROLLS ROYS και οι πολύ πλούσιοι άνθρωποι.

Νωρίς το πρωί στο Μόντε Κάρλο όπου ο Χένρυ Τζέιμς συναντά τον Νοέλ Κόουαρντ, τον Κολ Πορτερ, τον Οφενμπάχ και τον Ρέντζιν είναι μια θαυμάσια ώρα να χαζέψεις αυτό το ιστορικό βιβλίο και να μελετήσεις τον 19ο αιώνα στο ξενοδοχείο ART NOUVO του Παρισιού, HERMITAGE και του καζίνο του Μόντε Κάρλο 54 κατά μήκος της Λεωφόρου DES BEAUX ARTS μια ομίχλη σηκώνεται από τα ξεπλυμένα πεζοδρόμια. Τέχνες χαμηλώνουν, καταστηματαρχές κομψά ντυμένοι περιφέρονται ζωηρά στη Μπουϊκ του Κρίστιαν Ντιόρ στην Γκαλερί του Ναβιά του Αγίου Λαυρεντίου του LIONEIZ του Καρπί και του Λε Μαστ ντε Καρτίερ.

Ανοίγουν οι πόρτες του SORASIO και ολόκληρα μπακέτα στήνονται κατά μήκος του πεζοδρομίου. Από μέσα μια γυναίκα τακτοποιεί μεγάλα αχλάδια δομακίνα και ψαμμά σταφύλια στη βιτρί-

να αναγνωρισμένο D άμογο GIA D για την ποιότητα των χρωμάτων. Άμογο για την αγνωριότητα (καθαρότητα). Αναγνωρισμένο από το GEMOLOGICAL INSTITUTE της Αμερικής. Η τιμή του είναι 1. 100.000 δολάρια.

Ο Χουάν Κάρλος Μπερναύ εμφανίζεται ηλιόφωτος και τέλος. Το υμναστικό του μαυρίσμα από τον ήλιο ταριάζει με τα ασμένια του μαλλιά. Είναι ντυμένος πάρα πολύ κομψά και έχει μεταξωτή γραβάτα. Ο Μπερναύ φοίτησε στο κολέγιο στις ΗΠΑ και επέστρεψε στην πατρίδα του την Αργεντινή. Κέρδισε σ' έναν διαγωνισμό του WALTER THOMSON και γύρισε στην Αμερική να εργασθεί για κείνο το πρακτορείο. Στην αρχή δούλευε σαν διευθυντής σε μια Αμερικανική φίρμα καλλυντικών και έπειτα έγινε διευθυντής σε μια Γαλλική Εταιρεία πριν ενωθεί με τους Βούλγαρη. Μιλά Ισπανικά, Αγγλικά, Γαλλικά, Ιταλικά, Γερμανικά και Πορτογαλλικά με ευχέρεια και έχει μεγάλο χούμορ. Είναι ένας αληθινός μεσογειακός τύπος.

Δείχνοντας μια γυαλίνη θήκη λέει: «Το πιο ονομαστό κλειδί Συνέχεια στην 11η σελίδα

ΕΡΑΝΙΣΜΑΤΑ

[Το κατωτέρω έγγραφο απευθύνει ο Χουρσίτ πασάς στις 7 Φεβρουαρίου 1822 από τα Ιωάννινα προς τους Καραρυτιώτες, οι οποίοι μετά την αποτυχία της επανάστασης του Ιουλιού 1821 είχαν καταφύγει στα Επτάνησα και κυρίως στην Κέρκυρα και τη Ζάκυνθο. Ο νικητής του Αλή παραχωρεί αμνηστία στους Καραρυτιώτες και τους συνιστά να επανέλθουν στην πατρίδα τους χωρίς να έχουν «παρामीκράν υποψιαν φόβου τινός»].

Βεζύρης Αχμέτ Χουρσίτ Πασάς Ελέω Θεού Βαλής Ρούμελης, Δελιδίνου, Δερβεντάς, Νιζιής και Σερασκέρης Πληρεξούσιος.

Προς σας μικρούς και μεγάλους απάσης τάς[εως] Καραυτιώτας όπου ευρίσκεσθε να σας βοηθήσω όλους τους κατά καιρούς βάλιδες να σας βοηθήσω πάντοτε και να σας κάμω μοισσαντέ εις όλας τας επιπτώσεις υποθέσεις σας χωρίς να αφήσουν κανένα να σας πειράξει και να σας καταστρέψει μήτε δια πόρ-ζω μήτε δια άλλο τίποτε εις το παραμικρόν.

Εξεδόθη το παρόν ημετέρον υψηλόν ράγι και Ι-μαζέτ πουγιοφουλουσου από το δίδαν ρουμέλης, Δελιδίνου και Νιζιής Τερεπτατιών.

1822 Φεβρ. 7 Ιωάννινα Βλ. Χρίστου Ι. Σούλη, Συμβολή εις την ιστορίαν των Καραρυτιών, «Ηπειρ. Χρονικά», 1932 σ. 152 - 153.

Για την αντιγραφή: ΜΗΗΜΣΝ.

Η οικογένεια Βούλγαρη της Ρώμης

Συνέχεια από τη 10η σελ. δακτυλίδι στον κόσμο. Μια χρυσή αλυσίδα. Είναι για το Γιωτ».

Νομίζω ότι η οικογένεια Βούλγαρη πρόκειται να γίνουν οι Νο 1 στον κόσμο των κοσμημάτων. Είναι πάντα κλασικοί, αλλά έχουν μάθει από τους Αμερικάνους που είναι ασορτί. Οι Αμερικανοί έφεραν τα τζινς το τζόκινγκ, το STUDIO 54. Τους άρεσε αυτό που λέμε: «Πήγαμε στο κρεβάτι με κομμάτι», κάτι που να μπορούν να το φορέσει όλη μέρα από το πρωί ως το βράδυ κάτι καλό αλλά όχι επιδεικτικό. Κάτι που μπορούν να το φορέσει χωρίς ενοχή. Η οικογένεια Βούλγαρη οι Αμερικανοί ταίριαζουν. Όλα στους Βούλγαρη είναι πολύ απλά αλλά υπνωίνουν σ' ένα υψηλό επίπεδο γούστου, σχεδίου και γίνονται τέλεα. Γίνονται Βούλγαρη.

Ο Χουάν Κάρλος και η Λουκία κάθονται στο κεντρικό μπαλκόνι του ξενοδοχείου Λε Γκρίλ στο Παρίσι μια ζεστή νύχτα του Ιουλίου. Η Λουκία είναι ένα σκαλιστό κοσμήμα με μια τρουαλέτα από μαύρη δαντέλλα και ένα χρυσό κολάρο στο λαιμό. Σαν τον σύζυγό της δείχνει τέλεα αυτή την ώρα. Κατά το βραδινό φαγητό παρακολουθούν ένα διεθνή φεστ:βάλ πυροτεχνημάτων. Γιωτ απ' όλο τον κόσμο είναι αραγμένα κάτω, Ε-

μεθα εμμενώς να έλθουμε και να καθίσουμε εις το χορίον σας και εις τα στίτια σας πιστοί και υποκείμενοι εις τον κραταιώτατον Βασίλεα μας αργάδες καθώς είσαοθον και προτίτερα, χωρίς να έχουμε παραμικράν υποψιαν φόβου τινός και ως τοιούτους σας υποσχόμεθα άμια ασού έλθουμε εις το χορίον σας να σας δώσομεν κάθε αυθενταίν μας ευμένειαν, υπερασπίσιν και βοήθειαν εις όλας τας ενδεχομένας υποθέσεις σας, προς δε σας χαρίζομεν και επτά χρόνους από σήμερον κατά σειράν δια χρεή ταπεινά ή και μερικά να μην έχη κανένας την άδειαν και εξουσίαν γα σας ναλαοντίση εις το παραμικρόν και απερώνιτας οι διωρισμένοι επτά χρόνοι να τα πληρώσιν εις άλλων επτά χρόνων διάστημα κίτσια κίτσια και εις ταυτο προστάζομεν όλους τους κατά καιρούς βάλιδες να σας βοηθήσω πάντοτε και να σας κάμω μοισσαντέ εις όλας τας επιπτώσεις υποθέσεις σας χωρίς να αφήσουν κανένα να σας πειράξει και να σας καταστρέψει μήτε δια πόρ-ζω μήτε δια άλλο τίποτε εις το παραμικρόν.

Εξεδόθη το παρόν ημετέρον υψηλόν ράγι και Ι-μαζέτ πουγιοφουλουσου από το δίδαν ρουμέλης, Δελιδίνου και Νιζιής Τερεπτατιών.

1822 Φεβρ. 7 Ιωάννινα Βλ. Χρίστου Ι. Σούλη, Συμβολή εις την ιστορίαν των Καραρυτιών, «Ηπειρ. Χρονικά», 1932 σ. 152 - 153.

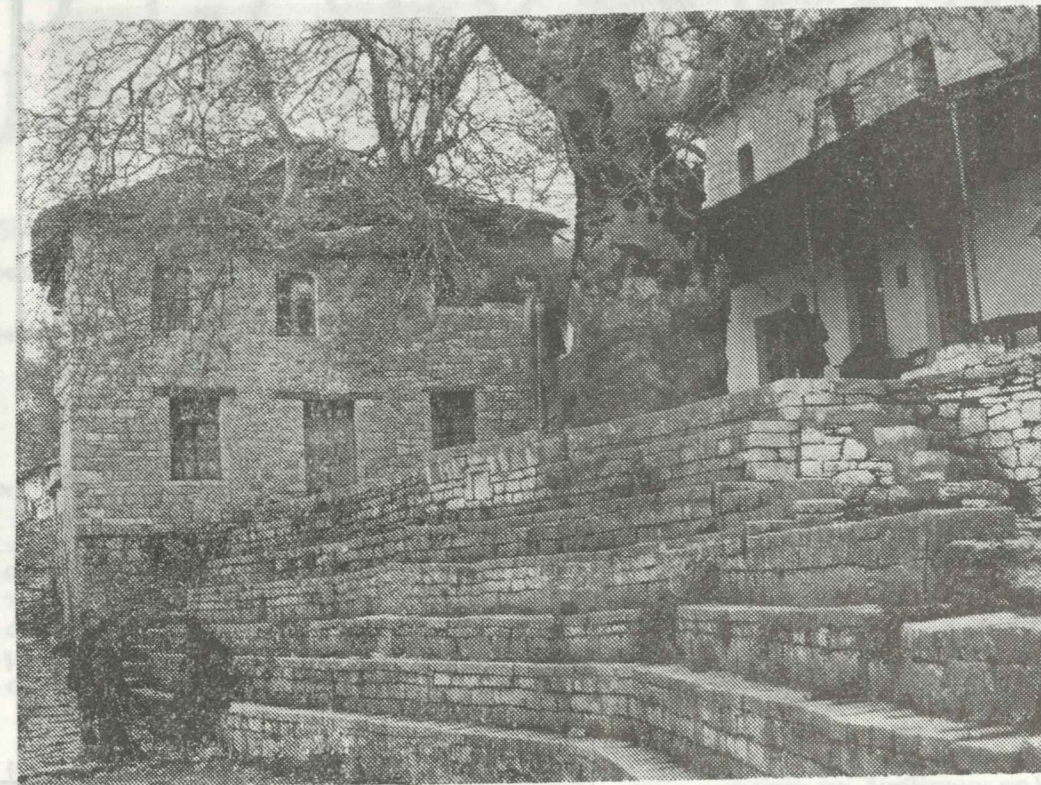
Για την αντιγραφή: ΜΗΗΜΣΝ.

λέχθη ότι ο Ιταλός Σαλβαδόρ Βιάλο είχε ορκισθεί να κερδίσει και να φέρει δόξα στην Ιταλία. Τις προηγούμενες βδομάδες, ούτε οι Γκιαννέζοι, ούτε οι Αμερικανοί είχαν κάνει αξιόλογες επιδείξεις. Τα γιγάντια λυμένα άρματα να ξανοίγονται στη θάλασσα. Στις 8.30 τα πυροτεχνήματα αρχίζουν.

Και μπορού ένα χρηματικό βώτιο από κοσμήματα εκρηγνυται και μπορεί ο ουρανός καίγεται από σωρούς ρουμπινιών, ζαφειριών και σμαραγδίων RA—TA—TA. Μα ομοβροντία στην προκυμμία εκπυρσοκροτεί ένα διαμαντένιο περδέραιο γύρω στο λυμάνι. Και ξανά άλλη έκρηξη, πολύ π.μοι λίθοι εκτοξεύονται στα στερνεία με χρυσό και σήμι και σειρές από μαργαρίτια κατακυκλούν. Ένας γαλαξίας από ρουμπίνια ζαφείρα. Τα γιγάντια ανταποδίδουν τα πυροτεχνήματα. Τρομακτικός θόρυβος από κόρνες κουδούνια ακούγεται. Η αναπνοή γίνεται δύσκολη. Ακούγονται ουρσάχτα αναστεναγμοί και έπειτα άλλη μια φορά ένα σπρέι, από τοπάζα, τουρκουάζ, αμέθυστους και άλλους πολύτιμους λίθους με μάτια γολανό και κοραλά.

Εκρηγνυται δαμάντια, ΝΑΝ ΤΙΛΛΣΟΝ ΒΙΡΜΙΝΓΧΑΜ

Μετάφραση από τα Αγγλικά ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΤΗΣΤΕΦΑΝΙΔΗ — ΜΑΡΚΑΧΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Η πλατεία Καραρυτιών: Και το χειμώνα δεν χάνει την αρχοντιά της

Ο ΘΥΓΥΟΣ ΕΝΟΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΗ

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ ΤΗΝ 3η ΣΕΛ. διαπιστώ για 500 λιγότες (το κόσμημα, λένε οι τυγχόνοντες οικογένειες Βούλγαρη δηλ. οι τρεις γιοι του Γεωργίου και οι δυο κόρες του Κωνσταντίνου, η πρώτη η Ξένα είχε φύγει από την επιχείρηση, πρέπει να είναι όσο το δυνατόν προσεχώς, το κόσμημα έχει μπει στη ζωή μας).

Το ενδιαφέρον του Κωνσταντίνου, από μερικά χρόνια τώρα πήγαινε σε άλλο. Στη δημοσίευση με άρθρα SCILLA. Ήταν ένα σπίτι όπου τα αριστά αντικείμενα βρίσκονταν κοντά σε αντικείμενα που ήταν αναμνήσεις προσωπικές, πολλές φορές άσχημες και όπου όλοι είδωσαν θεοί, οι άνδρες των καμαριών, οι σύζυγοι των οδηγών, οι γιοι και τ' ανήρτα του ενός και του άλλου. Σ' αυτό το σπίτι, γύρω από τον οικοδεσπότη, δένονταν όλοι της οικογένειας Βούλγαρη, γιοι, ανήρτα, παρτινέρι, γαμπροί, πάνω απ' όλα στις μεγάλες γιορτές όταν αυτοί καθόταν στην κομψή του τραπεζιά, ανήρταρος με ζαίνα και θανά μάτια πάντα δάκρυα τα γυρίζοντας τη σκέψη στη με τη σειρά μη ανεγούμενος διακοπές ή ερωτήσεις. Τα τελευταία χρόνια συνέ-

ρουμπίνια, ζαφείρα και μαργαρίτια και ξανά KABOOM KA—BOOM RA TA TA.

Οι βάρκες τρελαίνονται, το πλήθος ούρλαει και χερροκροτεί. Η Ιταλία κέρδισε. Για τη δόξα. Για την τιμή. Για την ομορφιά. Ο SALVADOR VIOLA νίκησε.

Καθώς τα μπλε σύννεφα κατευθύνονται προς τα βέη για να ενωθούν με τα υπελάμπητα καννύα που παραδύσκονται προς την Κορσική, προς την Σαρδηνία και προς την Βαρ. Αρρική, ο Μπερναύ μας κοίλει ο ένα κοντινό τραπέζι. «ΑΙ ΒΑΡΟΝ». Σηκώνει τα χέρια προς τον ουρανό. Είναι η δόξα των Βούλγαρη. Έτσι δεν είναι; Σύμφωνα; Πολύ Βούλγαρη, θαυμάσιο Βούλγαρη!!!

NAN TILLSON BIRMINGHAM

Μετάφραση από τα Αγγλικά ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΤΗΣΤΕΦΑΝΙΔΗ — ΜΑΡΚΑΧΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

Ο ΘΥΓΥΟΣ ΕΝΟΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΗ

δωγός και όχι από έναν, και από το αυτοκίνητο τον μετέφεραν κατευθείαν πάνω σε μια καρέκλα. Επείσης στο σπίτι άφροστος από καρδιά ανόητων να εξυπηρετείται από μια καρέκλα με ρόδα. Ζούσε ασυνήθως βοηθούμενος από δύο ανδρώτους που τον μετέφεραν σύμφωνα με τις επιθυμίες του, από τη μια καρέκλα στην άλλη. Γύρω από αυτό το παλιό αερίτη, ζούσε στο μεγάλο σπίτι στην ΠΙΑZZA PRISCILLA. Ήταν ένα σπίτι όπου τα αριστά αντικείμενα βρίσκονταν κοντά σε αντικείμενα που ήταν αναμνήσεις προσωπικές, πολλές φορές άσχημες και όπου όλοι είδωσαν θεοί, οι άνδρες των καμαριών, οι σύζυγοι των οδηγών, οι γιοι και τ' ανήρτα του ενός και του άλλου. Σ' αυτό το σπίτι, γύρω από τον οικοδεσπότη, δένονταν όλοι της οικογένειας Βούλγαρη, γιοι, ανήρτα, παρτινέρι, γαμπροί, πάνω απ' όλα στις μεγάλες γιορτές όταν αυτοί καθόταν στην κομψή του τραπεζιά, ανήρταρος με ζαίνα και θανά μάτια πάντα δάκρυα τα γυρίζοντας τη σκέψη στη με τη σειρά μη ανεγούμενος διακοπές ή ερωτήσεις. Τα τελευταία χρόνια συνέ-

ρουμπίνια, ζαφείρα και μαργαρίτια και ξανά KABOOM KA—BOOM RA TA TA.

Οι βάρκες τρελαίνονται, το πλήθος ούρλαει και χερροκροτεί. Η Ιταλία κέρδισε. Για τη δόξα. Για την τιμή. Για την ομορφιά. Ο SALVADOR VIOLA νίκησε.

Καθώς τα μπλε σύννεφα κατευθύνονται προς τα βέη για να ενωθούν με τα υπελάμπητα καννύα που παραδύσκονται προς την Κορσική, προς την Σαρδηνία και προς την Βαρ. Αρρική, ο Μπερναύ μας κοίλει ο ένα κοντινό τραπέζι. «ΑΙ ΒΑΡΟΝ». Σηκώνει τα χέρια προς τον ουρανό. Είναι η δόξα των Βούλγαρη. Έτσι δεν είναι; Σύμφωνα; Πολύ Βούλγαρη, θαυμάσιο Βούλγαρη!!!

NAN TILLSON BIRMINGHAM

Μετάφραση από τα Αγγλικά ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΚΑΤΗΣΤΕΦΑΝΙΔΗ — ΜΑΡΚΑΧΗ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ

δανε και κάποιος προτιμούν να πάει για οκί μόνος. Ο οικοδεσπότης το έφερε δαφώς. Αυτός που δεν είχε φίλους, αλλά μόνο συμφορούς (εξείνι που σιγανά με απόν στον όμιλο κοιμηθρών στον Τίθερη εκείνοι που έπαιζαν πάκερ) αγαπούσε με τόση ζηλάρια και καταιεστικό όλους τους δικούς του, την οικογένεια όπως και το προσωπικό. Σ' αυτή την οικογένεια και στο προσωπικό, έλεγε στα τελευταία χρόνια, ότι δεν μπορούσε πια να υπομείνει τη ζωή που του ήταν σαν φυτό. Ζητούσε να τον απελευθερώσουν. Κανένας δεν το έκανε. Περίμεναν να πεθάνει τον μετέφεραν στην εσάλη-σία στη οδό PALESTRO. «Στο σπίτι δεν μπορούσαν να πεθάνουν ότι είναι πεθαμένος» λέει η Μαρίνα ορθάνοιχτα τα μεγάλα μάτια του πατέρα, στον πόρο που στην πλατεία DEL GRILLO, μοντέλο, όπως είχε σχεδιαστεί από τον σχεδιαστή GAE AULENTI, ένα σπίτι που ο πατέρας Κωνσταντίνος δεν είχε δει ποτέ, και αυτή του το περιέγραφε γεμάτο από ανέσεις κινώντας τον να χαμογέλει.

GIULIA MASSARI Αποδόση στα Ελληνικά: ΓΡΗΓ. ΛΕΝΤΖΑΡΗΣ

Λατός

ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ: ΠΑΤΡΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»

ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 • ΤΗΛ. 37.440 • ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ΔΙΝΤΗΣ: Συντάσσεται από επιτροπή

Για οποιαδήποτε πληροφορία απευθύνεσθε στον

Πρόεδρο του Συνδέσμου

Κ. Θ. ε.δ. Μπαργιάννη

ΤΗΛ. (0651) 25561 & (0651) 37440

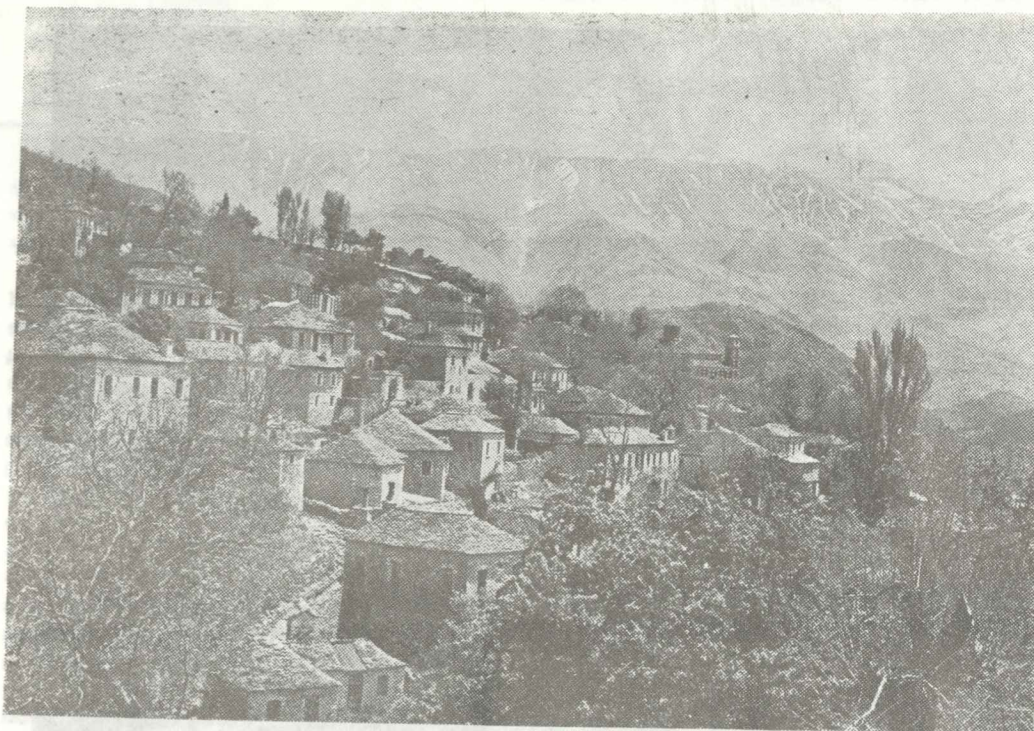
ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ: Διανέμεται δωρεάν για τα μέλη

του Συνδέσμου και τους φίλους του.

Τυπογραφείο:

Γ. ΔΟΥΒΑΛΗ - Α. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 41 • ΤΗΛ. 20.544 • ΓΙΑΝΝΙΝΑ

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ: Μερική άποψη

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ

(Ζωντανό παραμύθι)

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 1η ΣΕΛ.

ριό μας Καραρύτες; ρώτησαν τα παιδιά.

— Θα γίνει κι αυτό παιδιά μου, απάντησε η γερόντισσα, όπως ο Ανταίος τα πολύ παλιά χρόνια έπαρνε νέα δύναμη απ' τη μητέρα γη, έτσι και οι δοξαμένοι απόγονοι της οικογένειας Βούλγαρη θα κάνουν. Θα πάρουν δύναμη απ' τους γκριζογάλανους βράχους των Καραρυτών, φως και χαρά απ' το λαμπρό ορεινό μας ήλιο, δροσιά απ' το αγριανέμι του χιονοσκεπαστού Μπάρου, χαμόγελα απ' τον καταγάλανο ουρανό της Πίνδου μας.

— Κάνουν ταξίδια οι άνθρωποι και στα παραμύθια γιαγιά; ακούστηκε ο Θανασάκης.

Η γεμάτη τρυφεράδα σκέψη

του Θανασάκη έφερε μια ευτυχία στην ψυχή της γερόντισσας και ένα γλυκό χαμόγελο στα χείλη. Μετά συνέχισε.

— Βέβαια κάνουν Θανασάκη μου και οι άνθρωποι των ζωντανών παραμυθιών. Χαιρούνται, γλεντούν, συγκινούνται και περνούν με τους πατριώτες τους αλησμόνητες ώρες.

— Τότε να καλωσορίσουν και τους δεχτούμε στις αγκαλιές μας με απέραντη αγάπη και χαρά, είπε η μαυροδέματη Ειρήνη που η κατατομή της θύμιζε τη θεά Ήρα στην παράλληλη ηλικία.

— Καλοδεχούμενοι παιδιά μου είπε η γιαγιά. Και θα ζήσουν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ (Οι αετοί της Πίνδου)

● ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠ' ΤΗΝ 1η ΣΕΛ.

χόους του κόσμου, τους λεβέντες αητούς της Πίνδου μας. Η ηθική, η οικογενειακή φιλοσοφία ζωής στην πλατύτερη της έννοια, μας είναι άγνωστη, κι ας πατήσαμε στ' άστρα. Γι' αυτό το μυστικό της προκοπής των μεγάλων οικογενειών μας διαφεύγει.

Το γενναιολογικό δέντρο της οικογένειας Βούλγαρη σε λιτό διάγραμμα έχει ως εξής: Ο Γεώργιος Βούλγαρης, γιος του Κωνσταντίνου, γεννημένος εν Καραρύτες το 1823 έφυγε απ' το καταστραμμένο κεφαλοχώρι της Πίνδου μας για να βρει στον ήλιο μοίρα. Λες και να το ήξεραν οι καλόκαρδοι συγχωριανοί μας που καλημέριζαν βιαστικούς καημό του χωρισμού του; Ποιος να τον είδε την ώρα που έφτασε στο γκαλντερίμι του δρόμου δίπλα απ' την αυλόθυρα του Α' - Νικόλα, πριν κατηφορίσει! Εκεί σταμάτησε, έννοιωσε βάρος στα βήματά του, σταυροκοπήθηκε, πήρε θάρρος κι απαντοχή και με καυτά δάκρυα πόνου γύρισε να δει για τελευταία φορά το πατρικό του σπίτι.

Αναστέναζε, μάτωσαν τα σωθικά του και κατηφόρισε με τα δάκρυα κόμπους στα μάγουλά του. Οι στιγμές αυτές κρύβουν τραγικό μεγαλείο!

Στην Παραμυθιά της Ηπείρου έκανε γάμο με την Ελένη Στρογγάρη, από άριστη Καραρυτιώτικη οικογένεια. Φαίνεται δε λησμόνησε την Καραρυτιώτικη παροιμία που λέει: «Σκύλα από μαντρί και γυναίκα από σό'ι». Μ' αυτήν έφερε στον κόσμο έντεκα παιδιά: Τρία αρσενικά και οκτώ θηλυκά.

Ο Θεός του τα πήρε όλα εκτός από ένα τον Σωτήρη, που γεννήθηκε στις 18 Μαρτίου 1857 στην Παραμυθιά. Ο Σωτήρης Βούλγαρης είναι ο Οδυσσεάς της οικογένει-

ας και της δυναστείας Βούλγαρη, ο αρχηγέτης τους. Είναι φαινόμενο δράσης και ζωής. Ανυπότακτος και απειθάρχης-τος στις ανάγκες και τα εμπόδια του βίου, είναι ενεργός δύναμη στη δυσπροσδιόρητη σε μεγαλείο πορεία του.

Ο Σωτήρης Βούλγαρης κουβαλούσε μέσα του την δύναμη της αιώνιας Πίνδου μας, την υποβλητική ορεινή ομορφιά των γκριζογάλανων βουνοκορφών μας, την πίστη στο Θεό και τον προστάτη του χωριού μας Α' - Νικόλα, το δαιμόνιο του Ηφαίστου, την ψυχοσύνθεση του Οδυσσέα που «πολλών δ' ανθρώπων οίδεν άστεα και νόον έγνων». Αρχοντάνθρωπος, ψυχωμένος, γεννημένος για περιπέτειες και δημιουργία. Διέθετε ψυχική δύναμη να τα παίζει όλα, να τα χάνει όλα και να ξεκινάει κεφάλτος απ' την αρχή, γεμάτος βούληση, εργατικότητα και πείσμα να δημιουργήσει.

Πήρε Ηπειρωτοπούλα σύζυγο που ζούσε στην Κέρκυρα, την Ελένη Βάσιου. Αξιόλογη γυναίκα, που δεν του στάθηκε εμπόδιο στα μεγάλα του όνειρα, αλλά του συμπαραστάθηκε δυναμικά. Έλαχε σ' αυτήν η μοίρα να χρυσώσει τα όνειρά του!

Με την Ελένη Βάσιου ο Σωτήρης Βούλγαρης έφερε στον κόσμο τα παιδιά:

1) Κωνσταντίνο — Γεώργιο Βούλγαρη 1889.
2) Γεώργιο — Λεωνίδα Βούλγαρη 1890 και ακόμη τρεις θυγατέρες και ένα αγόρι. Πρόκειται για τη δεύτερη γενιά της δυναστείας της οικογένειας Βούλγαρη. Απ' τον αείμνηστο πατέρα τους κληρονόμησαν την ευφυΐα, την εργατικότητα και την διορατικότητα του.

Ρωτιόμαστε συχνά πως έγινε και έφτασαν τόσο ψηλά, πρώτοι χρυσοχοί του κόσμου! Ο νους μας φαίνεται είναι

λίγος για να χωρέσει την εικόνα του Θεού στη ζωή μας και το πάθος της δημιουργίας με μόχθο και πόνο.

Η τρίτη, η σημερινή ώριμη γενιά της δυναστείας της οικογένειας Βούλγαρη αποτελείται από μια πλειάδα παιδιών γεμάτα ομορφιά και σφρίγος ζωής. Είναι τα κορίτσια του Κωνσταντίνου: Άννα, Μαρίνα και Ξένια. Η τελευταία έχει αποχωρήσει απ' την επιχείρηση. Τις πλαισιώνουν αδελφικά τα ξαδέρφια τους, παιδιά του Γιώργου Βούλγαρη: Γιάννης, Παύλος, Νίκος και η Λία, που δεν είναι στην επιχείρηση. Άξιοι συνεχιστές του μεγαλείου Βούλγαρη.

Όσες πρωτόγνωρες φωνές βγάζει με την τέχνη του ο μεγάλος μουσουργός απ' τις συνθέσεις του, άλλες τόσες και καλύτερες μορφές ομορφιάς στ' ασημί και το χρυσάφι για να ομορφύνουν τη ζωή φανέρωσαν οι Βούλγαροι των Καραρυτών και του κόσμου όλου.

Η υπεύθυνη, η σοβαρή, η πρώτη στον κόσμο σε ποιότητα τέχνης επιχείρηση ευγενών μετάλλων και πολυτίμων λίθων στην οικουμένη

είναι ο οίκος της οικογένειας Βούλγαρη, που σήμερα έχει απλώσει τις δραστηριότητές της παντού: στη Ρώμη, Νέα Υόρκη, Μόντε Κάρλο.

Τι έχει σήμερα η οικογένεια Βούλγαρη απ' τους Καραρύτες της Πίνδου, απ' την Ελλάδα μας; Τα πάντα: Τη λεβεντιά, την ομορφιά, το αίμα, το «είναι» τα πάντα. Τις φορτούνες στη θάλασσα της ζωής τις ημέρες, γιατί είχαν έρμα, τις αρετές των Καραρυτών και την ψυχική στολή της Πίνδου μας.

Πως να ξεχάσουν την Ελλάδα, την Πίνδο, τους Καραρύτες, που τα φέρνουν στη θύμηση με συγκίνηση και περηφάνεια. Τους το θυμίζει αυτό, ο Α' - Νικόλας, προστάτης του χωριού μας, οι φωτογραφίες των προγόνων τους, ο καθρέπτης που τους φέρνει κοντά στην Ελληνική κατανομή με τα όμορφα γαλανά τους μάτια. Ακόμη δεν πρέπει να ξεχάσουμε τα οικογενειακά κειμήλια, ανεκτίμητα ενθύμια, που είναι φορτωμένα με την ιστορία της φυλής, της φυλής, του Γένους, της Ελλάδος και των Καραρυτών! Μ' αυτό το έρμα προχώρησαν μ' ανοιγμέ-

να πανιά στο τρικιμισμένο πέλαγος της ζωής. Έφτασαν στο πιο ποθητό λιμάνι της επιτυχίας, λες και η ζωή τους ήταν κομμάτι παραμυθιού. Παρά ταύτα είναι ελπιδοφόρο, ότι η σημερινή πολυπληθής οικογένεια Βούλγαρη διαθέτει ένα σφρίγος, μια νεανικότητα δράσης και ζωής.

Το χαϊρόμαστε ολόψυχα.

Αν ψάξουμε σήμερα, τώρα, κάτω απ' την στερεότητα και τα σχήματα της επιτυχίας τους στις επιχειρήσεις της οικογένειας Βούλγαρη και πάμε βαθιά στην καρδιά τους θα ανταμώσουμε σίγουρα μια νοσταλγία που πρέπει να γίνει πραγματικότητα. Είναι ο καημός να δουν τη γενέτειρά, την γενέθλια γη, τους Καραρύτες απ' όπου ξεκίνησε η γενιά τους. Τι συγκίνηση θα ζήσουν, τι στιγμές ευφροσύνης, τι μοναδική ευτυχία! Ο νόστος θα τους δώσει δύναμη, υπέρανθρωπη δύναμη, όπως στον αρχαίο πρόγονό μας Ανταίο.

Μεγάλη μας τιμή και χαρά να τους δούμε τ' αγιά μας χώματα.

ΙΩΑΝ. Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

